

Εδρεύθερο

ΤΕΥΧΟΣ 82

ΒΗΜΑ

*«Από ανατολών ηλίου έως δυσμών αυτού,
ας αινείται το όνομα του Κυρίου»*

Ψαλμός 113/3

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

Α΄ ΤΡΙΜΗΝΟ:

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

ΕΤΟΣ 21^ο • ΦΥΛΛΟ 82^ο

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ 5, 104 39 ΑΘΗΝΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
- ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ

Ιωάννης Γρίζος

Τηλ.: 210 7487771

E-mail: giannisgrizos@yahoo.com

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Τέρτιος Πετροβατζής
Μάνος Δαμιανάκης

ΕΛΕΓΧΟΣ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ:

Ιωάννης Γρίζος

Τηλ.: 210 7487771 - 6906 419098

giannisgrizos@yahoo.com

Παπαδιαμαντοπούλου 168

T.K. 15773, Ζωγράφου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

VOLCANO, ΠΑΝ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Μικράς Ασίας 76, Γουδή

Τηλ.: 210 7708375, Fax: 210 7487280

E-mail: info@volcanograph.gr

www.volcanograph.gr

Το «ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ»

κυκλοφορεί στις αρχές

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΙΟΥΛΙΟΥ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Αποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ σε όποιον
το ζητήσει με e-mail ή με επιστολή του.

ΔΙΑΝΟΜΗ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ:

Στυλ. Ρούσσος - Γεώργιος Εσσαγιάν

Συντηρείται με αυτοπροαίρετες
εισφορές των αναγνωστών του.

Τραπεζικός Λογαριασμός

για αυτοπροαίρετες εισφορές

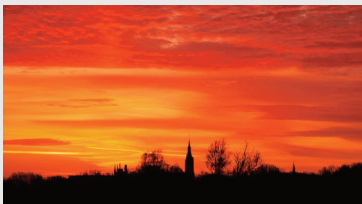
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ: 6597104860123

IBAN: GR 8801715970006597104860123

BIC PIRBGRAA

(απαραίτητη σημείωση:

«ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ»)

Εικόνα εξωφύλλου: Ηλιοβασιλευμα
στην πόλη Delft της Ολλανδίας
Φωτογραφία: Anne Talman

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σωτήριον έτος 2022

Παναγιώτης Βαϊκούσης.....1

Προφητείες και καιροί

Θάνος Καρμπόνης.....2

Κοιτώντας στον Σταυρό (ποίημα)

Αλέξανδρος Δαδάος.....3

Πρωτοχρονιές στη Βίβλο

Δημήτρης Μακράκης4-5

Από τον Αδαμάντιο Κοραή στη Νέα Μετάφραση του Ν. Βάμβα

Σωτήρης Ιωάννου.....6-9

Ιεχωβά -ιρέ / Έβεν-έζερ

Απόδοση: Γ.Κ.9

Οι χριστιανικές θέσεις μπορούν να έχουν μια θέση στη σύγχρονη διάνοση;

Αντώνης Περιάλης10-12

Ανθρώπινη τραγικότητα (ποίημα)

Ο Λυχνιοφόρος13

Ο άνθρωπος ως ηθική ελευθερία κατά τη Βίβλο

Ιωάννης Γρίζος14-16

ΥΜΝΩΝ

Μαρτίνος Λούθηρος16

Τα όρνεα

Νίκος Ρούσσος17

Σαίρεν Κίρκεγκωρ (Søren Kierkegaard)

Homo cogitans18-19

Προφήτες και Ψευδοπροφήτες

Αλέξανδρος Πεπονάκης20

Ερώτηση: Τι κάνεις αν είσαι 96, χήρος, και βρίσκεσαι σε γηροκομείο μέσα σε μια πανδημία;

Επιμέλεια / απόδοση: Τζένιφερ Τζακ.....οπισθόφυλλο

ΣΩΤΗΡΙΟΝ ΕΤΟΣ 2022

Ο ήλιος του περασμένου χρόνου έδωσε για πάντα. Χάθηκε στη λήθη και τη λησμονιά του παρελθόντος, φορτωμένου για πολλούς με δάκρυα και γι' άλλους με αναμνήσεις θλιβερές. Η γη νοσεί, πενθεί, ταράζεται.

Δεν είναι η πανδημία του COVID-19 η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι της παρούσης ζωής. Είναι η πανδημία της αμαρτίας-ανομίας που έχει διαβρώσει τα πάντα. Η κρίση του Θεού φαντάζει αναπόφευκτη. Είμαστε μάρτυρες τραγικών γεγονότων μιας παρακμάζουσας ανθρωπότητας, δοσμένης ολότελα στο άκρατο κρασί της πανδημίας του κορωνοϊού της αμαρτίας με ολοφάνερα τα αποτελέσματά της. Πνευματικά - ηθικά - αξιακά. Μοιάζει σαν έναν μεθυσμένο που τρεκλίζει ψάχνοντας στύλο να ακουμπήσει και στέρεο έδαφος να σταθεί. Η πίεση τρομερή. Οι αντοχές εκλείπουν. Ο φυσικός κορωνοϊός αποκάλυψε τη γύμνια και ανεπάρκεια σε όλα τα επίπεδα ενός κόσμου καταναλωτισμού, σαρκολατρείας, έπαρσης και αλαζονείας. Χωρίς Θεό, χωρίς πίστη και Χριστό. Χωρίς ελπίδα ειλικρινούς μετάνοιας και σωτηρίας. Άρρωστες ψυχές, άδειες καρδιές, γεμάτα φαρμακεία και νοσοκομεία. Αναπάντητα τα γιατί. Βουνά δοκιμασιών ζητούν λύσεις, απαντήσεις. Στο δάσος των αναστεναγμών θα φανεί κάποιο ξέφωτο;

Ποιο δρόμο να πάρουμε και ποια στρατά να διαβούμε, πού να στραφούμε; «*Εγώ είμαι ο δρόμος, και η αλήθεια, και η ζωή*» (Ιωάν.14/6), διασαλπίζει ο Ιησούς Χριστός εδώ και 2000 χρόνια. Οι συνταγές των ανθρώπων κάθε εποχής απέτυχαν να φέρουν τη χαρά και την ευτυχία, την ειρήνη και δικαιοσύνη, που μόνο ο Χριστός χαρίζει σε όσους επέλεξαν να Τον δεχτούν και να Τον γνωρίσουν προσωπικά, διότι είναι η πηγή τους. Είναι ο αιώνιος αναστημένος Λυτρωτής και Μεσσίας. Είναι ο Ων, ο Ην, και ο Ερχόμενος. Ο ελευθερωτής και επιδιορθωτής των χαλασμάτων κάθε τσακισμένης ψυχής από την αμαρτία και τον θάνατο. Σπάει τις αλυσίδες του φόβου και της ενοχής. Κανένας άλλος δρόμος. Καμιά άλλη αλήθεια. Καμιά άλλη ζωή. Κανένα άλλο φως στο σκοτάδι της γης. «*Εγώ είμαι το φως του κόσμου· όποιος ακολουθεί εμένα, δεν θα περπατήσει στο σκοτάδι, αληθιά θα έχει το φως της ζωής*», (Ιωάν. 8/12).

Η αποστασία από τον ζώντα και αληθινό Θεό εν εξελίξει. Οι συνειδήσεις εν υπνώσει. Όχι μόνο του κόσμου αλλά και Χριστιανών χωρίς Χριστό. Η αποδόμηση και αποκαθίλωση κάθε Θείου, η άρνηση του προσώπου και του έργου του Χριστού είναι εδώ. Αυτή η απόρριψη της θυσίας του Κυρίου στον σταυρό του Γολγοθά είναι εμφανής από τα αποτελέσματά της. Εν αναμονή της εξέλιξης του νέου χρόνου, η πίστωση της παράτασης που μας παρέχει η χάρη και το έλεος του Θεού είναι τόσο σύντομη και επισφαλής όσο δεν φαντάζεται κανείς.

Επιβάλλεται αφύπνιση και ανάνηψη από τον πνευματικό λήθαργο της παρούσης ζωής. Ο Κύριος είναι εγγύς, το Ευαγγέλιο της ειρήνης και σωτηρίας προειδοποιεί, δεν απειλεί. Η απόρριψη της θυσίας Του θα έχει τραγικά αιώνιες συνέπειες για κάθε ψυχή που απιστεί και αποστατεί απ' Αυτόν. Εκείνος από ουράνια αγάπη και Θεία συγκατάβαση εδώ και αιώνες τώρα, καλεί κάθε ταπεινό, μετανιωμένο και χαμένο άνθρωπο με παρακλητικούς λόγους (Ματθ.11/28-30): «*Ελθείτε σε μένα όλοι όσοι κοπιάζετε και είστε φορτωμένοι, κι εγώ θα σας αναπαύσω. Σηκώστε επάνω σας τον ζυγό μου, και μάθετε από μένα· επειδή, είμαι πράος και ταπεινός στην καρδιά· και θα βρείτε ανάπαυση μέσα στις ψυχές σας. Επειδή, ο ζυγός μου είναι καλός, και το φορτίο μου ελαφρύ*».

Αγαπητοί, είναι ώρα εκλογής. Η πόρτα του ουρανού είναι ακόμα ανοικτή για τον καθένα που μετανοεί. Ή με τον Χριστό, την αιώνια ζωή, ή στην αντίπερα όχθη του σκότους και της αιώνιας απώλειας. Άγια απόφαση, άγια εκλογή να μπορούμε στη νέα κιβωτό της κατά Χάριν διά της πίστεως δωρεάν σωτηρίας Του. Ο Κύριος μας καλεί να Τον γνωρίσουμε βαθύτερα και να γνωριστούμε με τους αδελφούς Του, καρπούς του πόνου της ψυχής Του, με κεφαλή τον Ίδιο. Ο δοξασμένος Ιησούς Χριστός ας επισκιάσει με το Άγιο Του Πνεύμα όλη την οικουμένη. Ευλογημένο το 2022. Έβεν-έζερ¹.

Παναγιώτης Βαϊκούσης

* Έβεν-έζερ. Στα Εβραϊκά σημαίνει κατά κυριολεξία «πέτρα βοηθείας». Μετά από νικηφόρα έκβαση μιας μάχης απ' τους Ισραηλίτες κατά των Φιλισטיών ο προφήτης Σαμουήλ αναφωνήσε: «Μέχρι τούδε βοήθησεν ημάς ο Κύριος» (Α' Σαμ. 7/12).

ΠΡΟΦΗΤΕΙΕΣ ΚΑΙ

Οι καιροί που ζούμε είναι χωρίς αμφιβολία οι καιροί στους οποίους ένα μεγάλο μέρος του προφητικού υλικού της Βίβλου βρίσκει την εκπλήρωσή του. Ολόκληρη φυσικά η ιστορία είναι διάσπαρτη από προφητικές εκπληρώσεις έτσι ώστε η Βίβλος να καταλαμβάνει στη συνείδηση του ειλικρινούς ερευνητή της αλήθειας μια ξεχωριστή θέση.

Είναι η μοναδική αποκάλυψη των σχεδίων του Θεού για τον άνθρωπο, για το αιώνιο μέλλον του αλλά και για τον κόσμο μέσα στον οποίο ζει. Πάνω από 2000 περίπου χρόνια ένα πλούσιο προφητικό υλικό αναφερόμενο στην πρώτη έλευση του Κυρίου Ιησού Χριστού βρήκε τη θαυμαστή εκπλήρωσή του. Σε άλλες περιόδους της ιστορίας βρήκαν την εκπλήρωσή τους προφητείες αναφερόμενες σε άλλα ιστορικά γεγονότα, όπως η εμφάνιση και η επικράτηση μεγάλων εθνικών δυνάμεων στην περιοχή της Μεσογείου, που θα επηρέαζαν τη ζωή του λαού της Διαθήκης, τον Ισραήλ: η Βαβυλώνα, η Μηδοπερσία, η Ελλάδα, η Ρώμη (βλ. Δανιήλ). Ακόμα ο διασκορπισμός του λαού Ισραήλ σε όλα τα έθνη και τόσα άλλα.

Οι καιροί όμως είναι εκείνοι που θα δουν να εκπληρώνονται οι προφητείες που μιλούν για τα τέλη των καιρών.

Ήδη πολλά γεγονότα προφητευόμενα στον Λόγο του Θεού βρήκαν την εκπλήρωσή τους και άλλα πραγματοποιούνται εντελώς αθόρυβα ή νηχρά από μέρα σε μέρα. Διότι όπως αναφέρεται στο βιβλίο του προφήτη Αββακούμ 2/3: «...η όρασις μένει έπι εις ωρισμένον καιρόν, αλλή' εις το τέλος θέλει διαθήσει, και δεν θέλει ψευσθή· αν και αργοπορή, πρόσμεινον αυτήν· διότι βεβαίως θέλει ελθεί, δεν θέλει βραδύνει».

Οι μελετητές της Αγίας Γραφής δεν παύουν να επαναλαμβάνουν για το τελικό δεκα-

μελές σχήμα της Ε.Ε. που θα αποτελέσει και την αρχή του τέλους (Ματθ. 24/7). Γεγονός που επίσης αναφέρεται στον Δανιήλ, 2/40-45 και στην Αποκάλυψη 17/12.

Μισό αιώνα πριν σχεδόν, το 1976, ο τότε αρχηγός των ριζοσπαστών στη Γαλλία Ζαν-Ζακ Σερβάν-Σρεμπέρ (Jean-Jacques Servan Schreiber) είχε αναφερθεί «**σε μια υπερκυβέρνηση εκτός των κομμουνιστικών κρατών**».

Μπορεί ο χρονολογικός πίνακας της εκπλήρωσης της προφητείας να επιδέχεται συζήτηση, μια και όπως αναφέρεται στην Αγία Γραφή, δεν ανήκει σε μας να γνωρίζουμε τους χρόνους και τους καιρούς, τους οποίους «ο Πατήρ έθεσεν εν τη ιδία αυτού εξουσία», (Πράξ. 1/7). Όμως η πρόβλεψη σε γενικές γραμμές είναι ορθή και η γενική προαίσθηση, τόσο στον λαό του Θεού όσο και στους έξω, για τα ερχόμενα γεγονότα, είναι πολλά εγγύς.

Για τα γεγονότα αυτά θα σημειώσουμε τα εξής:

Ο ΠΡΟΦΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Α) Ο Δανιήλ (κεφ. 12/1) προλέγει πως θα έλθουν «...καιροί θλίψεως, οι οποίοι ποτέ δεν έγιναν αφού υπήρξεν έθνος». Η εκπλήρωση της προφητείας αυτής εξελίσσεται φανερά στις μέρες μας.

Β) Ο Κύριος Ιησούς λέει στον Λουκά 17/26 «Και καθώς έγινε εν ταις ημέραις του Νώε, ούτω θέλει είσθαι και εν ταις ημέραις του Υιού του ανθρώπου». Για τις ημέρες του Νώε πληροφορούμεθα από τον Λόγον του Θεού, Γεν.6/12-13: «Και είδεν ο Θεός την γην, και ιδού, ήτο διεφθαρμένη [...] η γη ενεπλήσθη αδικίας».

Γ) Κατά τον Ιεζεκιήλ (35/10 και 36/2) το

ΚΑΙΡΟΙ

όρος Σνείρ, ο Εδώμ, δηλ. η σημερινή Ιορδανία, θα κατείχε τη δυτική όχθη του Ιορδάνη και την Ιερουσαλήμ, αλλά αργότερα θα περιήρχετο στον Ισραήλ (Ματ. 23/39), καθώς και συνέβη.

Δ) Ο Ισραήλ, αφού διασκορπίστηκε απ' τον Θεό ανάμεσα σε πολλούς λαούς (Ιερ. 31/10), θα έπρεπε να ξανασυγκεντρωθεί στη γη του, όπως και έγινε. Ο σημερινός του πληθυσμός, περίπου 9 εκατομμύρια, συγκεντρώθηκε από όλο τον κόσμο (υπολογίζεται πάνω από 105 χώρες).

Ε) Η Αίγυπτος και η Ιορδανία θα είναι οι κυριότεροι εχθροί του Ισραήλ (Ιωήλ 3/19).

Στ) Μεγάλη δύναμη απ' τον Βορρά θα βοηθήσει τα αραβικά έθνη στους εσχάτους καιρούς κατά του Ισραήλ (Ιεζ. 38/2, Ιωήλ 2/20). Κατά γενική παραδοχή αυτή είναι η Ρωσία. Τα γεγονότα το επιβεβαιώνουν.

Ζ) Ο Ισραήλ θα λεηλατήσει την Ιορδανία προς Ανατολάς και τους Φιλισταίους προς Δυσμάς (Γάζα - τους κατοίκους της Παλαιστίνης, Ησ.11/14), όπως και έγινε στον πόλεμο των 6 ημερών, τον Ιούνιο του 1967.

Η) Η γη θα γεμίσει από «οργισμένα έθνη». Είναι τότε, λίγο πριν ξεσπάσει η οργή του Θεού «εφρύαξαν τα έθνη» (Ψαλμ. 2/1).

Θ) Οι καρδιές των ανθρώπων «θα αποψυχούν εκ του φόβου και της προσδοκίας των επερχομένων δεινών εις την οικουμένην» (Λουκ. 21/26), σαν συνέπεια της απειλής πυρηνικών πολέμων, του βιομηχανικού χάους κλπ.

Οι καιροί μας συνεπώς είναι κρίσιμοι. Τα βήματα του Κυρίου ακούγονται. Η Εκκλησία ας ετοιμάζεται για την αρπαγή. Ο καθένας ας σταθή στη σκοπιά του και ας συλωθή στον πύργο του, για να δει τον Κύριο και να ακούσει τη φωνή Του (βλ. Αββ. 2/1).

Θάνος Καρμπόνης

Κοιτώντας στον Σταυρό

Εσάς γιατί σας νοιάζει;

**Μού 'παν πως άδικα ευχαριστώ
Αυτόν που δεν υπάρχει
στον κόσμο τον σημερινό,
κι αυθόρμητα τους ερωτώ,
-Εσάς γιατί σας νοιάζει;**

**Μού 'παν πως τ' άστρα
του ουρανού
μονάχα τους γενήκαν,
πως άδικα Τον προσκυνώ,
εγώ και πάλι απαντώ,
-Εσάς γιατί σας νοιάζει;**

**Μού 'παν για τ' άνθη του αγρού
Πως φύτεψαν τυχαία
Πως δεν γνωρίζουν τον Χριστό,
Εγώ και πάλι απαντώ
Αυτό γιατί σας νοιάζει;**

**Μού 'πε η Γνώση η κοσμική
με περισσή σοφία
πως μόνο αυτή δημιουργεί
κι αυτήν ο κόσμος προσκυνεί.
Μα μένα τι με νοιάζει;**

**Βλέπεις Θεό εδώ στη Γη;
με ρώτησαν κι ο πόνος,
του κεραυνού η αστραπή
των πυροβόλων η κλαγγή.
Μ' αυτούς γιατί τους νοιάζει;**

**Είπανε κι όλοι οι σοφοί
πως δεν τους βάζω πρώτα.
Έχετε δίκιο απαντώ,
Βάζω πρωτίστως τον Χριστό
που πριν απ' όλους αγαπώ.**

**Κοίταξαν τότε στον Σταυρό,
και μάτια δακρυσμένα
ζητούσανε κάποια φωνή
να τους το ξαναπεί.
Αυτό πολύ με νοιάζει.**

Αλέξανδρος Δαδάος

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΕΣ

Διάπλατα άνοιξαν οι πύλες του καινούργιου χρόνου ενώ ταυτόχρονα έσβησε ο παλιός με όλα τα δυσάρεστα γεγονότα του. Μπροστά στο αβέβαιο μέλλον ονειροποιεί η ψυχή του ανθρώπου τον χαμένο παράδεισό της και σκιρτάει πάντα ενώπιον του ελπιδοφόρου άγνωστου. Ωθείται απ' την υποσυνείδητη συναίσθηση μιας ανεκπλήρωτης ανάγκης που πάντα προσδοκά το καλύτερο και ελπίζει στην υλοποίησή του.

Ο δρασκελισμός μπροστά στο κατώφλι του 2022 αναζωογονεί τις ελπίδες μας. Ταυτόχρονα ο χρόνος, όπως πάντοτε, αποτελεί τον μεγάλο τροφοδότη των χαρών την ώρα που γράφονται οι γραμμές αυτές. Όμως στις ημέρες μας προκύπτει αβίαστα το ερώτημα, με δεδομένο τις συνθήκες που επικρατούν σήμερα, φτώχεια, δυστυχία, ασθένειες, ανομολόγητα εγκλήματα, απύθμενη ηθική διαφθορά, πανδημίες, πόλεμοι, θάνατος, τρομοκρατία: «Υπάρχουν άραγε στο βάθος του χρονικού ορίζοντα ευοίωνα σημάδια για ένα καλύτερο αύριο;» Και οι πιο αισιόδοξοι ζουν με βαριά την καρδιά, γεμάτη από φόβο και αγωνία για την τραγική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η ανθρωπότητα αλλά και η προσωπική τους ζωή.

Τα όνειρα που τοποθετούσαν τον άνθρωπο σε έναν ιδεώδη και χαρούμενο κόσμο, σε μια ευτυχισμένη και ειρηνική ζωή, χαροποιούν πλέον τις παιδικές ανέμελες υπάρξεις και όχι ώριμους ανθρώπους.

«Ευτυχισμένος ο καινούργιος χρόνος»

Είναι η ευχή που βγαίνει από τα στόματα των ανθρώπων τούτο τον καιρό. Είναι η ευχή που προφέρει ο πιο αμαρτωλός αλλά και αυτός που ονομάζεται θρήσκος. Μια ευχή που πολλές φορές, όμως, παραμένει ανεκπλήρωτη καθώς οι άνθρωποι αγνοούν το πραγματικό της περι-

χόμενο. Αν αφήσουμε τα φτερά της μνήμης και πετάξουν στο παρελθόν, στο ξεκίνημα των χρόνων που ήρθαν και έφυγαν σαν καπνός, θα θυμηθείς, πως στο άκουσμα «Ευτυχισμένος ο καινούργιος χρόνος», έτρεξες με τις σκέψεις σου ευφάνταστα να πλαστοουργούν πολλά όνειρα για μια θαυμαστή αλλαγή στην προσωπική σου ζωή.

Η ευχή παραμένει το ίδιο επίκαιρη. Ταυτόχρονα όμως, ας σκεφτούμε πως πραγματική και μόνιμη ευτυχία δεν δίνουν τα χαρούπια και τα λασπόνερα της ζωής αυτής. Η πραγματική χαρά και ειρήνη είναι το πρόσωπο που σε αγάπησε και σε αγαπά. Που γεννήθηκε ταπεινά και πέθανε αιμωτικά στη θέση τη δική μου, τη δική σου, όλης της ανθρωπότητας. Αυτός ο Θαυμάσιος, ο Σύμβουλος, ο Άρχων Ειρήνης, ο Ιησούς Χριστός. Είναι το μαγικό φανάρι, που, σύμφωνα με την ωραία εικόνα του Γκαίτε, μεταμορφώνει την καλύβα του φτωχού ψαρά σε ασημένιο παλάτι. Τα μαδέρια, οι τοίχοι, το πάτωμα, τα φτωχά έπιπλα, όλα μαυρισμένα απ' τα χρόνια, αλλάζουν και λαμποκοπούν με μια καινούργια λάμψη. Μεγάλη και ριζική αλλαγή επέρχεται στην καρδιά του ανθρώπου, που κάνει τον Ιησού Χριστό αντικείμενο της πίστης του. Το βιβλίο του Θεού, **η Βίβλος**, είναι η μόνη πηγή πληροφόρησης για το πού και πώς αποκτιέται όχι η πρόσκαιρη, φθνή ειρήνη και ευτυχία, **αλλά η πραγματική και αιώνια.**

Μελετώντας τον άγιο Λόγο του Θεού συναντάμε αρκετές πρωτοχρονιές (Γεν. 8/13, Εξ. 40/2-17, Ιεζ. 45/18, Έσδρας 7/9 και 10/17), που κάθε μια απ' αυτές έχει, όπως είχε και τότε, ένα ξεχωριστό μήνυμα για τον καθένα μας. Μήνυμα από τον ίδιο τον Θεό, γιατί «*Όλη η γραφή είναι θεόπνευστος, και ωφέλιμος προς διδασκαλίαν, προς έλεγχο, προς επανόρθωσιν, προς εκπαίδευσιν την μετά της δικαιοσύνης*» (Β' Τιμ.3/16). Απ' τα γεγονότα που συνέβησαν κατά την πρώτη ημέρα του πρώτου μηνός, δηλ. την πρωτοχρονιά, θα διαλέξουμε δύο και θα

ΣΤΗ ΒΙΒΛΟ

*«Πάτησε άφοβα μέσ' το σκοτάδι του αβέβαιου μέληλοντος
και βάλε το χέρι σου μέσα στο χέρι του Θεού.*

*Αυτό θα'ναι για σένα καηύτερο παρά το φως και ασφαλέστερο
από οποιονδήποτε γνωστό δρόμο»*

αφήσουμε το Πνεύμα του Θεού να μας οδηγήσει στερεότερα στην υπακοή, στον αγιασμό και στην ανάγκη καθαρότητας της πνευματικής μας ζωής, τόσο σε προσωπικό επίπεδο όσο και σε εκκλησιαστικό.

Α) Έσδρας 7/9: *«Διότι την πρώτην του πρώτου μηνός ήρχισεν ούτος να αναβαίνη από της Βαβυλώνος...».* Η αρχή της επιστροφής του Έσδρα μαζί με άλλους πολλούς απ' την αιχμαλωσία της Βαβυλώνας στην Ιερουσαλήμ άρχισε την ημέρα μιας πρωτοχρονιάς. Θεωρώντας επιφανειακά το γεγονός αυτό δεν μας διδάσκει τίποτε το ιδιαίτερο. Κρύβει όμως ένα θαυμαστό μήνυμα. Κάποιος που διαβάσει τις γραμμές αυτές μπορεί να είναι αιχμάλωτος όχι μιας ανθρώπινης καταπιεστικής σκλαβιάς, αλλά μιας άπειρα χειρότερης. Της σκλαβιάς της αμαρτίας. Αποξενωμένος ο άνθρωπος από τον Θεό, δεν έχει ακόμα επιστρέψει στην πνευματική Ιερουσαλήμ. Την φετινή πρωτοχρονιά και πάλι ο Θεός προσκαλεί τον άνθρωπο να αρχίσει την επιστροφή του προς Αυτόν. Να ξεφύγει απ' τη χώρα της σκλαβιάς, την Βαβυλώνα της αμαρτίας και με σταθερή απόφαση να επιστρέψει στο σπίτι του Πατέρα Θεού, όπως ο άσωτος της παραβολής (Λουκ. κεφ.15), *«...ιδού τώρα καιρός ευπρόσδεκτος, ιδού τώρα ημέρα σωτηρίας»* (Β' Κορ. 6/2). Η πρώτη του χρόνου ίσως είναι μία απ' τις καταλληλότερες για την επιστροφή σου στον Θεό. Ο δρόμος είναι ένας και μοναδικός, **Ο Ιησούς Χριστός**. Η νέα και ζώσα οδός, η οποία οδηγεί κάθε αμαρτωλό προς την Άνω Ιερουσαλήμ διά της μετανοίας.

Β) Ιεζ. 45 / 18: *«Ούτω φλέγει Κύριος ο Θεός
Εν τω πρώτω μηνί, τη πρώτη του μηνός, θέλεις*

λαμβάνει μόσχον βοός άμωμον, και θέλεις καθαρίζει το αγιαστήριον».

Απ' την παρουσία των ανθρώπων που πήγαιναν εκεί, το αγιαστήριο ήτο δυνατόν να μολυνθεί και γι' αυτό είχε ανάγκη καθαρισμού. Ήταν επιβεβλημένος ο καθαρισμός από τον Θεό λόγω της αμαρτωλότητας των ανθρώπων. Για τον λόγο τούτο έπρεπε να πραγματοποιείται με θυσίες. Από πνευματικής σκοπιάς είναι ανάγκη να επιτελείται και σε μας που είμαστε παιδιά του Θεού. Η Βίβλος μάς υπενθυμίζει ότι το σώμα μας είναι ναός του Αγίου Πνεύματος διά του οποίου πρέπει να δοξάζεται ο Θεός (Α' Κορ. 6/19-20). Τούτο το αγιαστήριο υπάρχει κίνδυνος να μολυνθεί από την αμαρτία, γι' αυτό ο Θεός μάς προτρέπει, *«...ας καθαρίσωμεν εαυτούς από παντός μοηισμού σαρκός και πνεύματος, εκπληρούντες αγιωσύνην εν φόβω Θεού»* (Β' Κορ.7/1).

Στο ξεκίνημα του καινούργιου χρόνου καλούμαστε να αναλογιστούμε τις ακατάκριτες αμαρτίες, που ίσως έχουν διεισδύσει στην πνευματική μας ζωή χωρίς να το καταλάβουμε, ως μικρές αλώπεκες και χωρίς να το έχουμε αντιληφθεί. Ο άμωμος μόσχος, ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός, είναι Αυτός του οποίου το αίμα μάς καθαρίζει και κάνει εξιλασμό από κάθε αμαρτία.

Ας καταφεύγουμε, λοιπόν, συνεχώς στην πηγή του αίματός Του προκειμένου να καθαρίζεται το αγιαστήριο από κάθε μόλυσμα σαρκός και πνεύματος. Αυτό σίγουρα μπορεί να αποτελέσει για τον λαό του Θεού το μήνυμα του νέου χρόνου.

Δημήτρης Μακράκης

Από τον Αδαμάντιο Κοραή του Νεόφυτου Βάμβα

**ΕΝΑΣ ΚΟΙΝΟΣ ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΤΡΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ,
ΤΡΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ**

«Ο Αδαμάντιος Κοραής (1748-1833), Σμυρναίος με χιώτικη καταγωγή, επιφανής διδάσκαλος του Γένους και εξέχουσα πνευματική μορφή του Ελληνισμού, έζησε στο Παρίσι, τας «Νέας Αθήνας», κατά την έκφρασή του, την εποχή του Διαφωτισμού και της Ελληνικής Επανάστασης, από το 1788 έως το τέλος της ζωής του. Ο τάφος του βρίσκεται στο κοιμητήριο του Montrarnasse (όρος Παρνασσός) στο Παρίσι¹, δίπλα στον τάφο του ελληνιστή φίλου του Jean François Thurot, με το ακόλουθο επιτύμβιο επίγραμμα στα ελληνικά (συνταγμένο απ' τον ίδιο πριν τον θάνατό του):

« Άδαμάντιος Κοραής / Χίος Ύπό ξένην μὲν / ἴσα δὲ τῆ φυσάση μ' Ἑλλάδι / πεφιλημένην γῆν / τῶν Παρισίων κεῖμαι »

...Στη γαλλική πρωτεύουσα ο Κοραής έζησε, ως αυτόπτης μάρτυρας, τις θυελλώδεις ημέρες της Γαλλικής Επανάστασης και σχετίστηκε με κορυφαίους Γάλλους λογίους, ελληνιστές και διανοητές, αγωνιζόμενος παντοιοτρόπως να αφυπνίσει πνευματικά το υπόδουλο Γένος, με την έκδοση του πολύτομου έργου του.

Για την όλη του επιστημονική δραστηριότητα, του προτάθηκε τρεις φορές η έδρα καθηγητή στη Σορβόνη και στο Collège de France, καθώς και ως μέλος της Γαλλικής Ακαδημίας, θέσεις που θα του εξασφάλιζαν άνετη οικονομική ζωή, αλλά δεν δέχθηκε. Αρκέστηκε μόνο σε μια μικρή ισόβια σύνταξη, που του χορήγησε ο Ναπολέων ως αμοιβή για την εξαιρετη έκδοση των “Γεωγραφικών” του Στράβωνος.

Η φήμη του είχε κερδίσει την εκτίμηση των σοφών της Γαλλίας, που μιλούσαν επαινετικά για τον “Γραικό του Παρισιού”, ως απόστολο του ευρωπαϊκού Διαφωτισμού...»

(Απόσπασμα από φιλολογικό κείμενο του Ανα-

στασίου Στέφου, προέδρου της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων).

Ο ιστορικός Κων/νος Άμαντος, επισημαίνει ότι «Ο Κοραής είναι ο μεγαλύτερος σοφός της νεότερας Ελλάδος, ο οποίος διεκρίθη και ως ιατρός και ως θεολόγος και ως φιλόλογος και ως ιστορικός και ως πολιτειολόγος και ως λεξικογράφος και ως γλωσσολόγος. Τοιαύτην επιστημονικήν ευρύτητα ουδείς άλλος Έλλην από πολλών αιώνων ανέπτυξεν, ολίγοι πάντως και εκ των ξένων σοφών. Αλλ' ο Κοραής υπερέχει και ως άνθρωπος, διότι έζησεν βίον σωκρατικόν και έταξεν εαυτόν ως εθνομάρτυς εις την υπηρεσίαν της πατρίδος, εν μέρει δε και της ανθρωπότητας.»

Ψάχνοντας κανείς και στην εγκυκλοπαίδεια του διαδικτύου wikipedia θα διαβάσει ότι:

«Ο Αδαμάντιος Κοραής πίστευε πως η ορθόδοξη εκκλησία είχε αλλοιωθεί αρκετά σε σχέση με την αρχική πίστη των αποστόλων, θεωρώντας ιδιαιτέρως υπεύθυνο για αυτό τον μοναχισμό, αλλά και την έλλειψη παιδείας που παρατηρούσε.

Ήταν επικριτής της θρησκευτικής δεισιδαιμονίας, της άγνοιας του κλήρου και εναντίον πρακτικών όπως το Άγιο Φως.

Ο ίδιος επεδίωκε ουσιαστικά μια μεταρρύθμιση βασισμένη στην επιμόρφωση των υπόδουλων Ελλήνων. Η προσπάθεια της αναγέννησης αυτής θεωρείται πως είχε επηρεασθεί αισθητά από το κίνημα του διαφωτισμού και τις βάσεις των προτεσταντικών θεμελιών, χωρίς αυτό να σημαίνει πως εξαιρούσε από την κριτική του και τις προτεσταντικές εκκλησίες. Τελικά, επεδίωξε μια μεταρρύθμιση για την ορθόδοξη εκκλησία, βασισμένη στο μεταφυσικό οικοδόμημα του προτεσταντισμού.

...Ο Αδαμάντιος Κοραής, στα θεολογικά θέματα, συχνά παρότρυνε τους ιερείς να αρχίσουν να κηρύτ-

στη Νέα Μετάφραση

των και να εξηγούν την Αγία Γραφή μέσα στις εκκλησίες, για την οποία (Αγία Γραφή) έλεγε ότι «αν και είναι (η Αγία Γραφή) έργο του Θεού» έχει φθαρεί από την επίδραση της ανθρώπινης κακίας ώστε «η σημερινή θρησκεία δεν είναι πλέον η αυτή και απaráλλακτος θρησκεία, καθώς έζηληθεν από τας χειρας του Ίησοῦ».

Ο Αδαμάντιος Κοραΐς ήταν θερμός υποστηρικτής της διάδοσης της Αγίας Γραφής. Χαρακτηριστικό είναι πως σε γράμμα του, στον Μητροπολίτη Ιγνάτιο Ουγγροβλαχίας, έγραφε «Μόνον του Εὐαγγελίου ή διδαχή έμπορεϊ να σώση την αυτόνομίαν του Γένους».

Στο βιβλίο του «Συνέκδημον Ίερατικών», μιλούσε για την δεισιδαιμονία, την τιτλομανία και την ηθική κατάπτωση μέρους του κλήρου» και συνιστούσε την μετάφραση της Αγίας Γραφής και την ανακαίνιση των εκκλησιών. Το 1839 το βιβλίο αυτό καταδικάστηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Ο Κοραΐς ήταν θερμός υποστηρικτής της ανεξίθρησκείας».

Ο Αδαμάντιος Κοραΐς δεν έγινε αποδεκτός στην «ιδιαιτερη εκκλησιαστική πατρίδα του», την εκκλησία στην οποία ανήκε και για την οποία έγραψε και αγωνίστηκε για την αναμόρφωσή της. Μάλιστα πολεμήθηκε. Υπήρξαν, όμως, και λίγες εξαιρέσεις. Μία από αυτές τις εξαιρέσεις ήταν ο Νεόφυτος Βάμβας.

Την ίδια περίπου αντιμετώπιση από την Εκκλησία, την «ιδιαιτερη εκκλησιαστική πατρίδα του»,

είχε και ο μαθητής του **Νεόφυτος Βάμβας**. Ο Νεόφυτος Βάμβας, κατά κόσμον Νικόλαος, ήταν ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες λογίους. Γεννήθηκε στην Χίο το 1776 από πολύ πτωχούς γονείς, οι οποίοι, όμως, σέβονταν τον Θεό.

Δεκαπέντε ετών ήταν όταν χειροτονήθηκε διάκονος. Το 1804 ανέλαβε Σχολάρχης τής Μεγάλης του Γένους Σχολής. Και τέσσερα χρόνια αργότερα, το 1808, μετέβη στο Παρίσι, όπου γνώρισε τον Αδαμάντιο Κοραΐ. Ο Κοραΐς τον βοήθησε στις σπουδές του και διατήρησε φιλική σχέση μαζί του. Στις 24 Απριλίου 1837, τέσσερα χρόνια μετά τον θάνατο του Κοραΐ, διορίστηκε καθηγητής τής Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όχι, όμως, της Θεολογίας, διότι εθεωρείτο ριζοσπαστικός. Τότε ο Βάμβας έγινε πρότανης τού Πανεπιστημίου και χειροτονήθηκε αρχιμανδρίτης.

Η μετάφρασή του, της Αγίας Γραφής, προκάλεσε πολλές αντιδράσεις. Ο Βάμβας, ως Διδάσκαλος τού Γένους, πέθανε στην Αθήνα στις αρχές του 1855. Ο Νεόφυτος Βάμβας τόλμησε να μεταφράσει ολόκληρη την Αγία Γραφή στη γλώσσα της εποχής του, με σκοπό να γίνει ο Λόγος του Θεού κτήμα όλου του λαού. Παρ' όλες τις δυσκολίες και συγκρούσεις που προκάλεσε το εγχείρημα του Βάμβας, η μετάφραση αυτή χρησιμοποιείται μέχρι και σήμερα. Την έμπνευση για την ιδέα της βιβλικής μετάφρασης ο Νεόφυτος Βάμβας την έλαβε

Από τον Αδαμάντιο Κοραή στη Νέα

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 7

από τον «σοφόν διδάσκαλον του Γένους», τον Αδαμάντιο Κοραή. Το έργο αυτής της μετάφρασης διήρκεσε περίπου 20 χρόνια. Άρχισε το 1831 και το πλήρες μεταφρασμένο κείμενο δημοσιεύθηκε το 1850. Είκοσι χρόνια σχεδόν επιστημονικής πνευματικής κοπιώδους εργασίας.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία, η «πνευματική του ιδιαίτερη πατρίδα», δεν δέχτηκε αυτή τη μετάφραση και δεν την αναγνωρίζει μέχρι και σήμερα, διότι αυτή βασίστηκε επιστημονικά στο εβραϊκό αρχέτυπο, και όχι στη μετάφραση των Εβδομήκοντα. Έτσι ο Βάμβας αναγκάστηκε να συνεργαστεί με τη Βρετανική Βιβλική Εταιρία στη δημοσίευση και την κυκλοφορία της. Το έργο της θαυμασίας αυτής μετάφρασης ολοκληρώθηκε με τη βοήθεια αρκετών συνεργατών όπως του Άγγλου θεολόγου Ισαάκ Λάουνδς (Isaac Lowndes). Όπως αναφέρει η Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, βασικότερο στέλεχος της μεταφραστικής επιτροπής ήταν ο Κωνσταντίνος Τυπάλδος - Ιακωβάτος, καθηγητής θεολογίας του Πανεπιστημίου Κέρκυρας και γνώστης της εβραϊκής, ο οποίος χρησιμοποίησε ως βάση το Μασορικό κείμενο, λαμβάνοντας, όμως, υπόψη και άλλες μεταφράσεις.

Το τρίτο και τελευταίο πρόσωπο στη μελέτη μας είναι ένας άλλος ζηλωτής της μετάφρασης της Βίβλου, ο γνωστός σε όλους μας αείμνηστος **Σπύρος Φίλος**, μέλος και ιστορικό στέλεχος της Κοινωνίας των Ελευθέρων Ευαγγελικών Εκκλησιών Ελλάδος. Ο Σπύρος Φίλος, κινούμενος στο πνεύμα του Αδαμάντιου Κοραή και του Νεόφυτου Βάμβα και ταπεινός μαθητής του Κων/νου Μεταλληνού, οραματίστηκε μία σύγχρονη μετάφραση της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης, η οποία θα έδινε τη δυνατότητα σε όλους τους Έλληνες, ανά τον κόσμο, να έχουν πρόσβαση στα ιερά γράμματα, και να γνωρίσουν ολόκληρο τον γραπτό Λόγο του Θεού, στη δική τους ζωντανή γλώσσα.

Μετά από πολυετή σκληρό κόπο, με την συνεργασία πολλών εθελοντών αδελφών, φιλολόγων, νομικών κ.ά., οι οποίοι γνώριζαν την αρχαία και την νέα ελληνική γλώσσα, και πάνω από όλα με την βοήθεια και τη δύναμη του Θεού, κυκλοφό-

ρησε για πρώτη φορά, το 1994, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη, οι οποίες ήταν η ίδια η μετάφραση του Νεόφυτου Βάμβα, αλλά σε νεοελληνική μεταφορά, στη Δημοτική γλώσσα του λαού.

Η Αγία Γραφή στη Δημοτική γλώσσα μας, ήταν ένα μεγάλο, ιστορικό και ελπιδοφόρο γεγονός για το έθνος μας και τον λαό μας. Η είδηση ανακοινώθηκε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων και μεταδόθηκε από το κεντρικό δελτίο ειδήσεων της κρατικής τηλεόρασης.

Ο Σπύρος Φίλος, στο έργο του αυτό - γνωστό σήμερα από τις εκδόσεις Πέργαμος - εκτιμώντας την κρίση και την ελευθερία του αναγνώστη, σεβάστηκε τα θεόπνευστα αρχέτυπα κείμενα, και άφησε τον ίδιο τον Θεό να μιλήσει και να οδηγήσει τον αναγνώστη σε όλη την Αλήθεια. Δεν ακολούθησε την μέθοδο των ερμηνειών και των νοηματικών «μεταφράσεων», οι οποίες κινούμενες μεροληπτικά από τις δογματικές πεποιθήσεις της επικρατούσας θρησκείας, αποπροσανατολίζουν τον

Ιεχωβά-ιρέ (Γεν.22/14)

«Ιεχωβά-ιρέ» σημαίνει «ο Κύριος θα προβλέψει». Γράψε βαθιά μέσα στην καρδιά σου τη λέξη αυτή της ύψιστης εμπιστοσύνης κατά την πρωτοχρονιάτικη αυτή μέρα. Σου φωνάζει πως μπορείς να ελπίζεις πάντα στον Θεό, πως καμιά υπόσχεσή Του δεν μένει ανεκπλήρωτη, πως τακτοποιεί τα πάντα, πως απ' όλες τις φαινομενικές ζημιές και απογοητεύσεις των ανθρώπων ελπίδων φέρνει ευλογίες.

Ίσως να μην έχεις περάσει απ' αυτή την πείρα μέχρι σήμερα. Θα υπάρξουν θλίψεις και χαρές, αποτυχίες και επιτυχίες τον χρόνο αυτό, ακριβώς όπως και πέρυσι. Δεν μπορείς να προβλέψεις ποια θα είναι η ατομική σου πείρα. Αλλά ο «Ιεχωβά-ιρέ» σε καλεί να μπεις στον νέο χρόνο με μια ήρεμη εμπιστοσύνη σ' Αυτόν. Σου παραγγέλλει να πετάξεις όλες τις ανησυχίες σου και τα άσχημα προαισθήματα. «Ο Κύριος θα προβλέψει».

Μετάφραση του Νεόφυτου Βάμβα

αναγνώστη από το αληθινό νόημα και το πνεύμα της Βίβλου.

Και, όμως, όπως και στην περίπτωση του Κοραή και του Βάμβα, και εδώ η «ιδιαίτερη εκκλησιαστική πατρίδα» του Σπύρου Φίλου, η Ελληνική Ευαγγελική Κοινότητα, δεν αποδέχθηκε στον βαθμό που θα έπρεπε αυτό το τόσο σημαντικό έργο. Σήμερα, η μετάφραση αυτή, συνέχεια της μετάφρασης του Νεόφυτου Βάμβα και του πνευματικού οραματισμού του Αδαμάντιου Κοραή, κυκλοφορεί κατά χιλιάδες και διατίθεται σε όλα σχεδόν τα βιβλιοπωλεία.

Ό,τι είναι από τον Θεό, ό,τι είναι για τη σωτηρία των ανθρώπων, θα πολεμηθεί, αλλά δεν θα χαθεί.

Ο Ιησούς, όταν επισκέφθηκε τη συναγωγή στην ιδιαίτερη πατρίδα Του την Ναζαρέτ, αν και θαυμάζομενος, δεν έγινε αποδεκτός. Ο Ίδιος διαβεβαίωσε εκεί ότι «*κανένας προφήτης δεν είναι δεκτός στην πατρίδα του*» (Λουκ.4/24). Όμως, δεν σταμάτησε την επίγεια πορεία Του, αλλά προχώρησε μέχρι τέ-

λους, μέχρι τον σταυρό του Γολγοθά, για να εκπληρώσει το ασύλληπτο έργο της σωτηρίας του ανθρώπου, της δικής μας σωτηρίας. Εκεί επάνω έδωσε το αίμα Του και την ψυχή Του. Εκεί σήκωσε την αμαρτία όλου το κόσμου. Και ο Θεός Τον ανέστησε από τους νεκρούς και μαζί με Εκείνον ανέστησε και εμάς και μας χάρισε το Πνεύμα Του το Άγιο, και τον Λόγο Του τον άγιο, την Αγία Γραφή, για να ζούμε διά πίστεως με τα λόγια Του, μέχρι να Τον δούμε εκεί ψηλά πρόσωπο με πρόσωπο. Αμήν

Σωτήρης Ιωάννου

¹ Τάφηκε στο κοιμητήριο του Montparnasse το 1833. Στις 8 Απριλίου του 1877 έγινε η μεταφορά των οστών του Αδαμάντιου Κοραή στην Αθήνα σε ένα εντυπωσιακό μνημείο στο 1ο Νεκροταφείο, για το οποίο μερίμνησαν οι διανοούμενοι Αθηναίοι. Στο κοιμητήριο του Montparnasse διατηρείται μέχρι σήμερα ο τάφος του Κοραή.

Έβεν-έζερ

«Τότε έλαβεν ο Σαμουήλ ένα λίθον, και έστησε μεταξύ Μισπά και Σεν, και εκάλησε το όνομα αυτού Έβεν-έζερ, λέγων, Μέχρι τούδε εβοήθησεν ημάς ο Κύριος» (Α΄ Σαμ. 7/12).

Η λέξη Έβεν-έζερ, όπως είπε κάποιος, είναι σαν ένα χέρι που δείχνει προς το παρελθόν. Έβεν-έζερ σημαίνει «Λίθος βοηθού». Ο λίθος που έστησε ο Σαμουήλ ήταν **σε ανάμνηση μιας νίκης**. Εκεί όπου ο Ισραήλ είχε αποτύχει στο παρελθόν, ο Θεός τώρα θριάμβευσε. Είκοσι χρόνια πριν ο Ισραήλ είχε υποστεί, από τον ίδιο εχθρό και στο ίδιο μέρος, μια μεγάλη ήττα. Τώρα όμως ήταν νικητές. Δεν ήταν το ξίφος τους, ούτε το τόξο τους, αλλά ο Κύριος ήταν Εκείνος που τους έδωσε τη νίκη. Ο λίθος ήταν επίσης μια **αναγνώριση ευγνωμοσύνης**. Ο Σαμουήλ τον έστησε για μαρτυρία της απελευθέρωσης που ενήργησε ο Κύριος και της αγαθότητάς Του. Χρησίμευε επίσης ο λίθος για **ενθάρρυνση**.

Τους βεβαίωσε πως ο Κύριος ήταν πάντα πιστός και ικανός να ικανοποιεί όλες τις ανάγκες τους. Τελικά ήταν και **ένδειξη της πίστης τους**, πως ο Θεός θα ήταν μαζί τους και στο μέλλον.

Ο Χριστιανός δεν έχει λιθάρια για να του θυμίζουν την απελευθέρωσή του, αλλά έχει τον Γολγοθά, και όσα υπέφερε ο Κύριός του πάνω στον σταυρό για τη λύτρωσή του, και την αγάπη που έδειξε ο Θεός σ' αυτόν. Βλέπει επίσης με ευγνωμοσύνη πως «μέχρι τούδε τον εβοήθησε ο Κύριος», και καθώς μπαίνει σ' ένα νέο χρόνο οραματίζεται νέες κατακτήσεις, νέους θριάμβους πίστεως.

«Ο Κύριος είναι δύναμής μου, και ασπίς μου· επ' αυτόν ήλπιεν η καρδιά μου, και εβοηθήθην» (Ψαλμ.28/7). «...όσις τον ίδιον εαυτού Υιόν δεν εφείσθη, αλλ' ήλπίσθη παρέδωκεν αυτόν υπέρ πάντων ημών, πώς και μετ' αυτού δεν θέλει χαρίσει εις ημάς τα πάντα;» (Ρωμ.8/32).

Απόδοση Γ.Κ.

Οι χριστιανικές θέσεις μια θέση στη σύγχρονη

Η επιστημολογία διερευνά τον τρόπο σκέψης των Επιστημών⁽¹⁾, τις μεθόδους που χρησιμοποιούν για να διαπιστωθεί η εγκυρότητα των συμπερασμάτων τους.

Η επιστημολογία συνετέλεσε ώστε οι επιμέρους επιστήμες να συνειδητοποιήσουν τα όριά τους, τις αμοιβαίες σχέσεις τους και να είναι προσεκτικές στη χρήση ορισμένων μεθοδολογικών αρχών και εννοιών. Γι' αυτό και η περαιτέρω μελέτη της αποτελεί καθοριστικής σημασίας ζήτημα για την επιστήμη.

Σήμερα αμφισβητείται το μονοσήμαντο της επιστημονικής γνώσης. Ο Tomas S. Kuhn⁽²⁾, στο βιβλίο του «Δομή των επιστημονικών επαναστάσεων», απορρίπτει τη μονιμότητα της επιστημονικής γνώσης. Υποστηρίζει ότι αυτή συνεχώς μεταβάλλεται. Η πορεία της εξέλιξης των ιδεών δεν είναι γραμμική και η απόκτησή της δεν έχει συσσωρευτικό χαρακτήρα πάντα. Η αντικειμενική πραγματικότητα δεν συλλαμβάνεται μέσα από τις επιστημονικές έννοιες με μιας και για πάντα.

Ο Β. Κάλφας στις εισαγωγικές σημειώσεις του στο παραπάνω βιβλίο παρατηρεί συμπερασματικά για τη σκέψη του Kuhn: «η ανάπτυξη της επιστήμης είναι μια ασυνεχής διαδικασία, μια ακολουθία περισσότερο ή λιγότερο βίαιων ανατροπών. Η επιστήμη είναι ένα ανθρώπινο δημιούργημα, ένα πολιτιστικό φαινόμενο όπως όλα τα άλλα (τέχνη, θρησκεία, πολιτική κτλ.), και έχει πολύ περισσότερα κοινά σημεία μ' αυτά, απ' όσο αφήνεται να εννοηθεί, βρίσκεται σε αλληλεπίδραση μ' όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής και η εξέλιξή της επηρεάζεται σημαντικά από παράγοντες, θεωρητικά, ζένους προς αυτή (μεταφυσικές πεποιθήσεις, κοινός νους, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες)».

Ανεξάρτητα λοιπόν από την πρόοδο των επιστημών, υπάρχει ένα εργαλείο σκέψης, η επιστημολογία, που ελέγχει όχι μόνο τον τρόπο εξαγωγής των συμπερασμάτων αλλά και τις φιλοσοφικές προεκτάσεις που πιθανώς να έχουν.

Η εξέλιξη αυτή υπήρξε αναγκαία, γιατί ένα βασικό μειονέκτημα στις επιστήμες είναι ότι τα οποιαδήποτε συμπεράσματα από τη διερεύνηση της φύσης, τα οποία επεκτείνονται και πέρα από τη συγκεκριμένη επιστημονική έρευνα, τα βγάζουν οι ίδιοι οι επιστήμονες. Συνεπώς, είναι φυσικό να είναι προσαρμοσμένα στη βαθύτερη φιλοσοφία τους και κυρίως στην κοσμοθεωρία τους⁽³⁾.

Έχουμε επομένως τη δυνατότητα μιας σύγχρονης σκέψης, ελεγμένης στις ερωτήσεις της επιστημολογίας.

Με αυτή την έννοια, σήμερα, που πλησιάζουμε σε μια σχεδόν αντικειμενική έρευνα για την ορθότητα της σκέψης,

υπάρχει ένα πολύ βασικό ερώτημα για τη χριστιανική πίστη: Οι χριστιανικές Βιβλικές θέσεις μπορούν να έχουν μια θέση στη σύγχρονη διανοήση; Τονίζουμε τον όρο «Βιβλικές θέσεις», γιατί οι απλά δογματικές απόψεις των διαφόρων χριστιανικών κοινοτήτων που στερούνται μιας αξιωματικής Βιβλικής βάσης, δεν μπορούν να μπουν στο τραπέζι της συζήτησης, κυρίως των θετικών επιστημών⁽⁴⁾, στα σημεία «τομής» τους με τη χριστιανική Βιβλική πίστη.

Πριν εξεταστεί το ζήτημα, αυτονόητο είναι το ερώτημα αν υπάρχει κοινό αντικείμενο μελέτης. Ασχολούνται με τα ίδια αντικείμενα έρευνας η χριστιανική πίστη και οι επιστήμες;

Ένα δεύτερο ερώτημα: Είναι αναγκαίο το θέμα αυτό να απασχολήσει τη χριστιανική πλευρά; Είναι υποχρεωμένος ο σημερινός συνειδητοποιημένος χριστιανός, πέραν της ομολογίας της πίστης του, να δώσει απαντήσεις και για την εγκυρότητα των σκέψεών του στα πλαίσια της κοσμοθεωρίας του;

Πολλοί χριστιανοί θεωρούν μια τέτοια συζήτηση χωρίς νόημα και σκοπό. Είναι σωστή αυτή η θέση; Μήπως ο χριστιανισμός αποτελεί ένα κλειστό σύστημα εννοιών και αντιλήψεων, που ενδιαφέρεται απλά για θέματα εσωτερικής κατανάλωσης, επί των οποίων πρώτο και τελευταίο λόγο έχουν κάποιοι illuminati (φωτισμένοι); Μήπως η πίστη στον Ιησού Χριστό δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τη διανοητική εξωτερική πραγματικότητα; Η αλήθεια του Ιησού Χριστού είναι πράγματι μια αλήθεια με παγκοσμιότητα ή είναι μια υποκειμενική αλήθεια, ένα ψυχολογικό «ακούμπημα», μια ψευδαίσθηση που ικανοποιεί μεν τον ψυχικό μας κόσμο, αλλά δεν έχει σχέση με την πραγματικότητα;

Αν δοθεί καταφατική απάντηση στο τελευταίο ερώτημα, τότε το Ευαγγέλιο του Ιησού Χριστού πρέπει να περιληφθεί στην κατηγορία των εκατοντάδων θρησκευτικοψυχολογικών ρευμάτων, που προσφέρουν ικανοποίηση σε κάποιους οπαδούς, χωρίς όμως κανένα νοητικό στήριγμα.

Σήμερα, σ' έναν κόσμο αδιάκοπων και εναγώνιων ερωτήσεων, οι άνθρωποι της πίστης στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού, με βάση την Αγία Γραφή, πρέπει να απαντούν και μάλιστα να απαντούν πειστικά, μια που ο τομέας της έρευνας είναι κοινός.

Υπήρχε και υπάρχει ίσως ακόμα η θεωρία της «υπεκφυγής», των «παράλληλων δρόμων». Είναι αυτή που χρησιμοποίησαν μετά τον Μεσαίωνα οι «χριστιανοί», όταν οι επιστήμες αναπτύχθηκαν και δεν ταίριαζαν με τις απόψεις του τότε σκοτεινού

σεις μπορούν να έχουν χρονη διανόηση;

ιερατείου. Έλεγαν, ότι η επιστήμη και η πίστη ακολουθούν «παράλληλους δρόμους».

Κατά συνέπεια, ούτε συμπορεύονται αλλά ούτε και συγκρούονται. Η αφελής αυτή άποψη των «παράλληλων δρόμων», όταν γίνεται αποδεκτή από χριστιανούς, οδηγεί σε μια αντίφαση⁽⁵⁾ το διανοητικό οικοδόμημα που στηρίζεται στο αξίωμα ότι «η Βίβλος είναι αληθινή». Οι χριστιανοί που βασίζονται στην Αγία Γραφή και μόνο, παραδέχονται ότι όλα έγιναν με τον Λόγο του Θεού. Έχουμε επομένως την ανάγνωση δύο Βιβλίων των Λόγων του Θεού:

Το πρώτο είναι η γνωστή μας Αγία Γραφή στην οποία περιγράφονται όχι μόνο πνευματικές και ηθικές έννοιες, αλλά αποκαλύπτεται επίσης και η δημιουργία του υλικού κόσμου, της ύπαρξης της ζωής, με ιστορικές, γεωλογικές και άλλες αναφορές. Το δεύτερο είναι το βιβλίο της φύσης, που κι αυτό έγινε με τον Λόγο του Θεού. Παραθέτουμε μερικά εδάφια από την Αγία Γραφή σύμφωνα με την μετάφραση των «εβδομήκοντα»: «και εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω φῶς· και ἐγένετο φῶς» (Γένεσης 1/3).

«Και εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος και ἔστω διαχωρίζον ἀνά μέσον ὕδατος και ὕδατος, και ἐγένετο οὕτως» (Γένεσης 1/6).

«και εἶπεν ὁ Θεός· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπειρον σπέρμα κατὰ γένος και καθ' ὁμοίότητα, και ζῦλον κάρπιμον ποιῶν καρπόν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς, και ἐγένετο οὕτως» (Γένεσης 1/11).

«Και εἶπεν ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἕρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν και πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ, και ἐγένετο οὕτως» (Γένεσης 1/20).

«Και εἶπεν ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα και ἕρπετὰ και θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, και ἐγένετο οὕτως» (Γένεσης 1/24).

Το κοινό χαρακτηριστικό των Βιβλικών αναφορών είναι ότι ο Θεός «εἶπεν... και ἐγένετο».

Άρα σύμφωνα με την Αγία Γραφή, όλα τα βιολογικά και υλικά στοιχεία γύρω μας, από τη γη μέχρι ολόκληρο το σύμπαν, δεν είναι τίποτε άλλο, από τον «υλοποιημένο Λόγο του Θεού». Έτσι, έχουμε δυο βιβλία γραμμένα από τον Θεό. Ο Βιβλικός χριστιανός μελετά τη Βίβλο που υπαγορεύτηκε από τον Θεό. **Β' Πέτ. 1/21:** «οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτέ προφητεία ἀλλ' ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι θεοῦ ἄνθρωποι», ο επιστήμων μελετά τον «υλοποιημένο» Λόγο του Θεού. Αυτά δηλαδή που ο Θεός εἶπε και ἐγέναν, θα ήταν αφύσικο για τον συνειδητό χριστιανό να δεχθεί ότι το ίδιο πρόσωπο

- και μάλιστα το πρόσωπο του Θεού - ἔγραψε συγκρουόμενους «Λόγους». Αυτά που διαβάζουμε στη Βίβλο δεν μπορούν να συγκρούονται με την αληθινή επιστήμη.

Η λύση επομένως δεν είναι η δημιουργία θεωριών «μη επικοινωνίας» των δύο Βιβλίων με βάση την θεωρία των «παράλληλων δρόμων», αλλά η προσεκτική μελέτη του Βιβλίου της φύσης και η επίσης προσεκτική μελέτη και ερμηνεία της Βίβλου⁽⁶⁾.

Βρισκόμαστε σε μια πραγματικά δαιδαλώδη εποχή από πλευράς διανοητικών ρευμάτων, αλλά η αξία της Βιβλικής χριστιανικής πίστης βρίσκεται εδώ ακριβώς: Μπορεί να σταθεί μπροστά σε κάθε περίπλοκη νοητική λειτουργία.

Και όμως, ο μέσος χριστιανός έχει την εντύπωση, ότι η βάση και η λειτουργία - κύρια των θετικών επιστημών - είναι αντιθεϊκή.

Η αντίληψη αυτή είναι κατάλοιπο της σκέψης του 19^{ου} αιώνα, όπως διαπιστώνει ο W. Heisenberg, «η γενική τάση της ανθρώπινης σκέψης υπήρξε η αυξανόμενη εμπιστοσύνη στην επιστημονική μέθοδο και στους ακριβείς λογικούς όρους και οδήγησε σ' ένα γενικό σκεπτικισμό μπροστά σ' αυτές τις έννοιες της συνηθισμένης γλώσσας, που δεν προσαρμόζονται στο κλειστό πλαίσιο της επιστημονικής σκέψης⁽⁷⁾, λόγου χάρι τις θρησκευτικές έννοιες».

Σήμερα όμως τα πράγματα έχουν αλλάξει. Δεν έχουμε σκοπό στο μικρό μας άρθρο να αναπτύξουμε αυτές τις αλλαγές, αλλά μπορούμε να δώσουμε κωδικοποιημένο το περιεχόμενο τους στον τομέα της φυσικής πραγματικότητας, σαν αφορμή για σκέψη, μελέτη και μικρή ενημέρωση στον συνειδητό χριστιανό που δεν θέλει να αναπαύεται στην «πολυθρόνα» της διανοητικής «απραξίας».

- Είναι βασικό να γνωρίζουμε ότι οι υπάρχουσες επιστημονικές έννοιες δεν καλύπτουν ποτέ - εκτός από ένα μικρό μέρος - την πραγματικότητα. Το άλλο μέρος, εκείνο που δεν έχει κατανοηθεί ακόμη, είναι άπειρο. Άρα, αφήνεται περιθώριο σ' αυτό το άγνωστο μέρος να λειτουργούν με πλήρη λογικότητα οι έννοιες που ήθελαν να απορρίψουν στο παρελθόν οι επιστήμονες, όπως τις έννοιες Θεός, ψυχή, πνεύμα κ.λπ.
- Η χοντροκομμένη αντίληψη για την ύλη, όπως αυτή την μεταχειριζόταν ο αθεϊστικός υλισμός, δεν υπάρχει πλέον (ούτε ακριβή ορισμό της ύλης μπορούμε να δώσουμε σήμερα). Αλλά το σημαντικό είναι, ότι το «πραγματικό» δεν είναι απαραίτητο να κινείται μόνο στα πλαίσια της ύλης.

Οι χριστιανικές θέσεις μπορούν να έχουν μια θέση στη σύγχρονη διανόηση;

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 11

- Η σχέση αβεβαιότητας του Heisenberg⁽⁸⁾ έδειξε ότι με τον ορθό λόγο δεν μπορούμε να φθάσουμε στην απόλυτη αλήθεια και ότι υπάρχουν μεγέθη και αλήθειες που είναι αδύνατον να διερευνηθούν πλήρως. Έτσι, δεν υπάρχει σήμερα το δόγμα ότι «ό,τι υπάρχει μπορεί να διερευνηθεί και ό,τι δεν διερευνάται δεν υπάρχει».
- Με αυτόν τον τρόπο είχαν βγάλει έξω από την πραγματικότητα τις έννοιες Θεός, ψυχή, πνεύμα, ουρανός, γιατί αυτές οι έννοιες δε μπορούσαν να ερευνηθούν στο εργαστήριο.
- Ο νόμος της αιτιότητας, που τόση προσπάθεια έγινε να περισωθεί, και που είχε εκτός της φυσικής του σημασίας και την κατάργηση της ελεύθερης βούλησης του ανθρώπου, δεν είναι πλέον αναγκαίος όρος για την επιστήμη. Άρα το ερώτημα «ποιο είναι το αίτιο ύπαρξης του Θεού», θεωρείται αφελές σήμερα.
- Ο χώρος και ο χρόνος⁽¹⁰⁾ έχασαν τις παλιές ανεξάρτητες έννοιές τους και έδωσαν τη θέση τους στον χωροχρόνο. Κατά συνέπεια, τα προβλήματα χρόνου αντιμετωπίζονται με άλλο πνεύμα σήμερα.
- Ο άπειρος χρόνος⁽¹¹⁾ των υλιστών, με την αιώνια υπάρχουσα ύλη, δεν είναι πραγματικότητα.
- Το 1917 ο ντε Σίτερ (Willem de Sitter, Ολλανδός επιστήμονας), διερευνώντας τις εξισώσεις της Γεν. Θεωρίας της σχετικότητας του Αϊνστάιν, διαπίστωσε ότι αυτές προϋπέθεταν ένα διαστελλόμενο σύμπαν, κι επομένως κάποια αρχή, πράγμα που ενόχλησε τον Αϊνστάιν, αλλά τελικά το παραδέχθηκε.

Συμπέρασμα

Οι περιπτώσεις που αναφέραμε είναι ένα μικρό δείγμα της σύγχρονης σκέψης σε σχέση με θέματα που έδειχναν αυθαίρετη την πίστη και αδύνατη τη χριστιανική θέση να μπει στον χώρο της διανοητικής συζήτησης.

Να ξαναθέσουμε το αρχικό μας ερώτημα: **Μπορεί η χριστιανική σκέψη, όπως έχει διαμορφωθεί, βασισμένη στη Βίβλο, να σταθεί όρθια δίνοντας απαντήσεις για την εγκυρότητά της;**

Αναμφισβήτητα να! Εξάλλου, έπρεπε να το περιμένουμε μια που πολλά χρόνια πριν η Βίβλος, στο βιβλίο των Παροιμιών (21/30), είχε πει: «Δεν είναι σοφία, ούτε σύνεση, ούτε βουλή εναντίον του Κυρίου», σε σχέση με θέματα που έδειχναν αυθαίρετη επιστημονικά τη χριστιανική πίστη και χωρίς τη δυνατότητα να έχει μια θέση στη σύγχρονη διανόηση.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Με τη λέξη επιστήμη εννοούμε στο άρθρο μας τις κανονικές επιστήμες όπως η φυσική, τα μαθηματικά, η αστρονομία, η νομική κ.λπ. Υπάρχουν και οι περιγραφικές επιστήμες που είναι η ψυχολογία, η κοινωνιολογία, η συμβουλευτική κ.λπ., οι οποίες δεν έχουν αξιωματικές θεμελιώσεις και δεν μπορούν να εξάγουν συγκεκριμένα και ελέγξιμα συμπεράσματα.
- (2) Ο Κuhn διατύπωσε ένα μοντέλο για την εξέλιξη της επιστήμης το οποίο ερχόταν σε αντίθεση με την εικόνα που είχε σχηματιστεί για την επιστήμη από τις παραδόσεις του θετικισμού αλλά και της θεωρίας του Karl Popper - Καρλ Πόπερ, της διαμευσιοκρατίας. Θεωρούσε ότι η επιστήμη δεν είναι αυστηρώς ορθολογικό εγχείρημα και ότι πρέπει πάντα να εξετάζονται οι ιστορικές και κοινωνικές παράμετροι.
- (3) Είναι γνωστό π.χ. ότι ο Αϊνστάιν δεν μπόρεσε ποτέ να οικειοποιηθεί το φιλοσοφικό μέρος της Κβαντικής Φυσικής, οδηγούμενος από τις υλιστικές του πεποιθήσεις.
- (4) Αναφέρομαι ειδικά σ' αυτές, γιατί οι εφαρμογές τους - κύρια στη θεωρία της σχετικότητας και στην Κβαντική φυσική - ανέτρεψαν πολλές παλιές φιλοσοφικές απόψεις (βλέπε «Φυσική και Φιλοσοφία» W. Heisenberg).
- (5) Βασικό στη χριστιανική σκέψη και γενικότερα δεν είναι η απόδειξη της αξιωματικά αποδοχής της Βίβλου, αλλά η «μη Αντίφραση».
- (6) Πράγματι, σήμερα η αμφισβήτηση της εγκυρότητας της γνώσης δημιουργεί μια σύγχυση για το τι στην πραγματικότητα ισχύει, αλλά και η επιπόλαιη ερμηνεία της Βίβλου, όπως στον μεσαίωνα, δημιούργησε την δήθεν ασυμφωνία μεταξύ των τότε επιστημών και της Α. Γραφής με χαρακτηριστικό παράδειγμα τις απόψεις του Γαλιλαίου και της Ιεράς εξέτασης. Στην περίπτωση αυτή το αίτιο της διάστασης απόψεων είναι η επιπόλαιη ανάγνωση της Βίβλου και η αποδοχή μερικών δοξασιών της αρχαιότητας ότι η γη είναι ακίνητη και ο ήλιος κινείται.
- (7) Εννοεί τον χώρο, χρόνο, αιτιότητα και ύλη. Μέσα σ' αυτά ερμηνεύονταν όλη η πραγματικότητα.
- (8) Π.χ. $\Delta\chi \cdot \Delta p \geq h / 2\pi$ που σημαίνει ότι ένα από τα σφάλματα του προσδιορισμού της θέσης ($\Delta\chi$), ή της ορμής (Δp) δεν μπορούν ποτέ να ελαχιστοποιηθούν, γιατί τότε αυξάνει το σφάλμα του άλλου μεγέθους. Και αυτό γιατί το γινόμενο τους είναι μεγαλύτερο από την σταθερά του Plank διηρημένη με 2π ($h/2\pi$). Όταν μειώνεται το ένα μέγεθος, λόγω τις ανισοτικής σχέσης αυξάνει το άλλο.
- (9) Κλασικό παράδειγμα είναι οι μαύρες τρύπες που είναι σημεία στον χωροχρόνο στα οποία οι βαρυτικές δυνάμεις είναι τόσο μεγάλες ώστε τίποτα να μην μπορεί να ξεφύγει από αυτές. Και υπάρχουν και δεν μπορούν να διερευνηθούν γιατί ακόμα και το φως δεν μπορεί να αποδράσει από αυτήν.
- (10) Ο Καντ τις θεωρούσε «a priori» έννοιες αλλά διαμεύσθηκε.
- (11) Σήμερα έχουμε πολλούς τρόπους να διαπιστώσουμε το πεπερασμένο του χρόνου.

Ανθρώπινη τραγικότητα

«Ο άνθρωπος ομοιάζει την ματαιότητα ' αι ημέραι αυτού
είναι ως σκιά παρερχομένη» (Ψαλμ. 144/4)

«[...] εφέρθη ως αρνίον επί σφαγήν, και ως πρόβατον
έμπροσθεν του κείροντος αυτό άφωνον [...]» (Ησ. 53/7)

«Τάχιστα ο καιρός μεταφέρει τα πράγματα»,
λέει ξεκάθαρα ο Μένανδρος.

Έτσι ο κόσμος χτίζεται και γκρεμίζεται
και ξαναχτίζεται και ξαναγκρεμίζεται
κάθε μέρα και βράδυ από την αρχή.

Όλα έρχονται και φεύγουν...
Στη διαδοχή των περιστάσεων,
στη διαδοχή των εξουσιών,
στη μετάβαση εποχών και αιώνων,
στη σκυταλοδρομία των γενεών,
στις μεταπτώσεις επιτυχιών και αποτυχιών,
σε ειρήνη και πόλεμο,
στη φιλότιπια και το νείκος,
στο αντάμωμα και τον χωρισμό,
σε ευτυχία και δυστυχία,
στηνησημονή και την ένδεια,
στη πισιότητα και την προδοσία,
στηνησηηηουχία των γεγονότων,
στη διαμόρφωση και αναδιαμόρφωση
παραδόσεων, ηθών και εθίμων,
στη γέννηση και τον θάνατο.

Στη διαρκή εναηηηαγή των πάντων
ο ταχύτατος χρόνος παρασέρνει
τη ζωή, τον κόσμο και τον άνθρωπο
στηνησηηηατητη τυφηή ορμή του
και τίποτα στην ίδια θέση δεν αφήνει.

Μα ο καιρός δάσκαλος του πόνου
για το νόημα της ίδιας τραγωδίας
μάς μιλά και μάς μαθαίνει:

«Πως ο άνθρωπος δεσμώτης
ηηηόζωου και θνητού χρόνου
υπόκειται στη φθορά των στοιχείων
και με συνείδηση βασανισμένη

απ' τον διχασμό των ερωτημάτων
γυμνός συντρίβεται και παρέρχεται
μέσα στο επαναλαμβανόμενο δράμα
του φυγείν αδύνατου πεπρωμένου,
θνήσκοντας θάνατο δύσκολο
με τη σπαρακτική αγωνία
μιας απόλυτης ελευθερίας
που ποτέ δεν δύναται να φθάσει,
με την τραγική γνώση
πως το πάθος του αναηλώσιμο
και η φύση του πεπερασμένη.»

Κι αν κάτι μένει ανάηηηαγο
στης ζωής το παράηηογο,
στο σκόρπισμα, τον χαηηασμό
και των εντυπώσεων την απάτη
είναι της αρετής το δίκαιο πάσχησημα,
μα πιότερο η πίστη, η εηηηίδα και η αγάπη
στη θυσία του άφωνου Αρνίου
που απ' την προσφορά
του αγίου Του αίματος
αναζωοποιήθηκε ο άνθρωπος
κι αναβιβάστηκε απ' το σκότος στο φως.

Μείζων δε πάντων η αγάπη
που τον πόνο της ανθρώπινης τραγωδίας
βασιά και υπομένει.

Τούτη η εηηηίδα ηουηηούδι ανάσησηης
που ανηηίζει στη μαυρίηηα του τάφου
με την ηηηοή του αηηαρηηού αρώματος
παραδείσου φωτός ανέσηηερου
όπου θάηηηει η αγαθήηηηα του Πρωτοδημουργού.

Στο στόμα μας ο ηλόγος του αηηηηούς.
Στο χέρι μας η εκηηογή της επισροφηής.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΗΘΙΚΗ

(Μέρος 3^ο)

Η ΔΙΚΑΙΗ ΠΡΟΣ ΠΑΝΤΑΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΤΑΥΤΟΧΡΟΝΑ ΕΙΝΑΙ:

α) **Φιλεύσπλαχνη και απροσωπόληπτη πρόσκληση προς όλους τους ανθρώπους**, Αποκ. 5/9: «...διότι εσφάγης και ηγόρασας ημάς εις τον Θεόν διά του αίματός σου, εκ πάσης φυλής και γλώσσης και γλαού και έθνους».

β) **Τρυφερή προτροπή**, Αποκ.22/17: «...Όστις διψά, ας έλθη και όστις θέλει, ας λαμβάνη δωρεάν το ύδωρ της ζωής». Η συγκεκριμένη προτροπή, που διατυπώνεται με κάθε λεπτότητα και σεβασμό, απευθύνεται στην απαραβίαστη ανθρώπινη ηθική ελευθερία.

γ) **Η χωρίς εξαιρέσεις επιθυμία του Θεού για τη σωτηρία του ανθρώπου**, Α' Τιμ.2/4: «...όστις θέλει να σωθώσι πάντες οι άνθρωποι και να έλθωσι εις επίγνωσιν της αληθείας», επίσης Β' Πέτρ. 3/9: «Δεν βραδύνει ο Κύριος την υπόσχεσίν αυτού, ως τινές ηγορίζονται τούτο βραδύτητα· αληθά μακροθυμεί εις ημάς, μη θέλων να αποφθεσθώσι τινές, αληθά πάντες να έλθωσι εις μετάνοιαν».

Στο σημείο αυτό είναι απαραίτητο να τονίσουμε το εξής. Εκείνοι που επίμονα ισχυρίζονται ότι ο Θεός άλλους προόρισε προς σωτηρία και άλλους προς απώλεια μάλλον ουδέποτε απέκτησαν δεσμούς με το Ευαγγέλιο της Χάριτος, κέντρο του οποίου είναι το πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Ο Κύριος βρίσκεται εδώ και σήμερα ίσταται εις την θύρα και κρούει, και περιμένει, περιμένει...ακόμα... Ελευθέρωσε τη μανταλωμένη πόρτα της θέλησής σου και δέξου Τον.

Και ας μη μας διαφεύγει το εξής βασικό, αγαπητοί: η καρδιά μας είναι φυσικό να γεννάει επιθυμίες. Άλλες φορές αυτές οι επιθυμίες είναι καθαρές, πολλές φορές όμως είναι προϊόν σαρκικό και αμαρτωλό. Είναι σίγουρο λοιπόν, ότι αν ζητήσεις «διδασκάλους» για να ικανοποιήσουν αυτές τις σαρκικές και αμαρτωλές επιθυμίες, σίγουρα θα τους βρεις. Όμως πρόσεξε τι λέει ο Λόγος του Θεού: «Μη πάντες είναι διδάσκαλοι;» (Α' Κορ. 12/29), κι ακόμα στη Β' προς Τιμόθεο 4/3 καλούμεθα σε διαρκή επαγρύπνηση και έλεγχο καθώς διαβάζουμε τις εξής επίκαιρες αλήθειες: «Διότι θέλει ελθεί καιρός, ότε δεν θέλουσιν υποφέρει την υγιαίνουσαν διδασκαλίαν· αληθά θέλουσιν επισωρεύσει εις εαυ-

τούς διδασκάλους κατά τας ιδίας αυτών επιθυμίας γαργαλιζόμενοι την ακοήν».

Έτσι λοιπόν, ας προσπλύνουμε την προσοχή μας στην αληθή και αξιόπιστη ζυγαριά, τον Λόγο του Θεού, και ας εφαρμόσουμε το παράδειγμα των αρχαίων Βεροιέων, οι οποίοι «...εδέχθησαν τον βόλον μετά πάσης προθυμίας, εξετάζοντας καθ' ημέραν τας γραφάς, αν ούτως έχωσι ταύτα» (Πράξ. 17/11).

Στο σημείο αυτό δυο παραδείγματα είναι χαρακτηριστικά. Στις ΗΠΑ, κατά το παρελθόν η Μαίρη Μπέικερ Έντι (Mary Baker Eddy) επινόησε ένα «Χριστιανικό σύστημα» θεωριών (Christian Science) με πλήρη απόρριψη του ιστορικού προσώπου και έργου του Ιησού Χριστού ως Λυτρωτή του ανθρώπου. Η ψευδοδιδασκαλία αυτή, αιρετική και κίβδηλη, συνοψίζεται ως εξής, κατά τους λόγους της ίδιας «Μια θυσία οσοδήποτε μεγάλη, δεν είναι αρκετή να πληρώσει την οφειλή της αμαρτίας. Η εξιλέωση αυτή απαιτεί διαρκή αυτοθυσία εκ μέρους του αμαρτωλού. Είναι αφύσικο ότι η οργή του Θεού ξέσπασε κατά του αγαπτού του Υιού. Μια τέτοια θεωρία είναι ανθρώπινο κατασκεύασμα. Η εξιλέωση είναι ένα δύσκολο πρόβλημα στη θεολογία. Η πολυμαθής θεολογία θεωρεί ότι η σταύρωση του Ιησού παρέχει πραγματική συγχώρηση σε όλους τους αμαρτωλούς οι οποίοι την επιζητούν και θέλουν να συγχωρηθούν. Σε αυτή την περίπτωση δεν συμφωνούμε μαζί της».

Η προηγούμενη όμως εν συνόψει αιρετική αυτή διδασκαλία της Μαίρη Μπέικερ Έντι έχει βρει έναν αριθμό οπαδών και υποστηρικτών στις ΗΠΑ. Μια επίσης αντιβιβλική και αντιχριστιανική θεωρία, που αναπτύσσεται μέχρι σήμερα στις ΗΠΑ είναι αυτή των Μορμόνων, η επονομαζόμενη Εκκλησία του Ιησού Χριστού των Αγίων των Τελευταίων Ημερών, με την οποία θα ασχοληθούμε, Θεού θέλοντος, στο άμεσο μέλλον.

ΔΥΟ ΚΡΙΣΙΜΟΙ ΚΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ ΟΡΟΙ

Για να επανέλθει όμως ο άνθρωπος στον δρόμο του Θεού και να επανασυνδεθεί μαζί Του δεν αρκεί η γνώση, η ευφυΐα, οι εμπειρίες στο σχολείο της ζωής, οι καλές προθέσεις ή κάποια αναμφισβήτητα таланτα (Θεού δώρο και αυτά) εκ γενετής ή επίκτητα.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΒΙΒΛΟ

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ

Α) Ταπεινή καρδιά, έτσι ώστε ο σπόρος να πέσει σε καλό έδαφος, δίδοντας τον καρπό της σωτηρίας αλλά και της εκ νέου μεταμόρφωσης του ανθρώπου σε ηθικό παράγοντα της δημιουργίας, Ιωβ 22/29: «Όταν ταπεινωθή τις, τότε θέλεις ειπεί, Είναι ύψωσις· διότι θέλει σώσει τον κεκυφότα τους οφθαλμούς». Επίσης στον Ψαλμό 51/17 διαβάζουμε: «...καρδίαν συντριμμένην και τεταπεινωμένην, Θεέ, δεν θέλεις καταφρονήσει».

Β) Ευλαβική καρδιά. Στην προς Εβραίους επιστολή 5/7 διαγράφεται προ οφθαλμών μας η περιγραφή των ανείπωτων πόνων και ταλαιπωριών του Ιησού Χριστού, «Όστις εν ταις ημέραις της σαρκός αυτού, αφού μετά κραυγής δυνατής και δακρύων προσέφερε δεήσεις προς τον δυνάμενον να σώζη αυτόν εκ του θανάτου, και εισηκούσθη διά την ευλάβειαν αυτού, και τοιων υιός έμαθεν την υπακοήν αφ' όσων έπαθε». Εδώ καλούμεθα να εσιτιάσουμε ιδιαίτερα την προσοχή μας στο γεγονός της εκδήλωσης της άπειρης ευλάβειας του Υιού προς τον Πατέρα, ευλάβεια που τον οδηγεί στον σταυρικό θάνατο.

Ο Κύριος εκείνες τις ώρες προσέφερε τον Εαυτόν του «*ήντρο αντί πολλών*» (Μάρ. 10/45), παραδίδοντας Τον με σεβασμό και υποταγή εις το θέλημα του Πατέρα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Το «*εισηκούσθη*» εξαιτίας του οποίου ακολούθησε η ένδοξη εκ νεκρών ανάστασή Του.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η είσοδος του κακού (αμαρτία) σε όλες της μορφές και εκδηλώσεις του μετέτρεψε τον άνθρωπο από ηθικό παράγοντα της δημιουργίας σε εχθρό του Θεού. Ο πρώτος Αδάμ μετεβλήθη σε χοϊκό. Όμως η εμφάνιση του Ιησού Χριστού στον κόσμο άλλαξε τους συσχετισμούς. Ο Υιός, ως έσχατος Αδάμ, έγινε πνεύμα ζωοποιούν (Α' Κορ. 15/45-49): «*Ούτως είναι και γεγραμμένον, Ο πρώτος άνθρωπος Αδάμ έγεινεν εις ψυχήν ζώσαν· ο έσχατος Αδάμ εις πνεύμα ζωοποιούν. Πληθυν ουχί πρώτον το πνευμαϊκόν, αλλή τω ζωϊκόν, έπειτα το*

πνευμαϊκόν. Ο πρώτος άνθρωπος είναι εκ της γης, χοϊκός· ο δεύτερος άνθρωπος, ο Κύριος εξ ουρανού. Οποίος ο χοϊκός, τοιούτοι και οι χοϊκοί· και οποίος ο επουράνιος, τοιούτοι και οι επουράνιοι. Και καθώς εφορέσαμεν την εικόνα του χοϊκού, θέλομεν φορέσει και την εικόνα του επουρανού».

Έτσι λοιπόν, με τη θυσία του Υιού στον Γολγοθά, πραγματοποιείται το ανεπανάληπτο έργο της σωτηρίας, ιστορικό και αναμφισβήτητο. Εδώ προβάλλει και ακτινοβολεί ο αντικειμενικός του χαρακτήρας. Έγινε για κάθε άνθρωπο που μετανοεί και πιστεύει, (Αποκ. 5/9) «*Αξιός είσαι να λάβης το βιβλίον και να ανοίξεις τας σφραγίδας αυτού· διότι εσφαγής, και νγόρασας ημάς εις τον Θεόν διά του αίματός σου, εκ πάσης φυλής και γλώσσης και λαού και έθνους».*

Το αντικειμενικό, όμως, αυτό έργο καλείται τώρα να αποδεχθεί και προσωπικά κάθε αμαρτωλός διά πίστεως. Έτσι πλέον το έργο προσκτάται και τον υποκειμενικό του χαρακτήρα, αφού προηγουμένως πρέπει να ενεργοποιηθεί η ανθρώπινη θέληση και συνείδηση. Ταυτόχρονα ο άνθρωπος ξαναβρίσκει εις το πλήρες εν τω Χριστώ τα ηθικά χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες εκείνες, που είχε χάσει με την πτώση εξαιτίας της ανυπακοής του.

Τώρα χάρις εις τον Θεόν επαναδημιουργείται και οικοδομείται **εις κτίσιν καινήν**. Ο απόστολος Παύλος διασαλπίζει στην Β' Κορ. 5/17: «*Όστις είναι εν Χριστώ είναι νέον κτίσμα· τα αρχαία παρήλθον, ιδού τα πάντα έγιναν νέα».*

ΟΙ ΔΙΑΡΚΕΙΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ

Α) Ο Θεός μας καλεί πλέον (Εφ. 4/22-24) «*...να απεκδυθήτε τον παισιόν άνθρωπον τον κατά την προτέραν διαγωγίν, τον φθειρόμενον κατά τας απαιτηλάς επιθυμίας· και να ανανεόνηθε εις το πνεύμα του νοός σας, και να ενδυθήτε τον νέον άνθρωπον, τον κτισθέντα κατά Θεόν εν δικαιοσύνη και οσιότητι της αληθείας».*

Β) Κολ. 3/12-13: «*Ενδύθητε λοιπόν, ως εκλεκτοί του Θεού άγιοι και αγαπημένοι, σπλάγχνα οικτιρμών, χρησιότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μακροθυμίαν· υποφέροντες αληθίητους και συγχωρούντες εις αληθή-*

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 16

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΗΘΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΒΙΒΛΟ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 15

λους, εάν τις έχη παράπονον κατά τινος· καθώς και ο Χριστός συνεχώρησεν εις εσάς, ούτω και σεις».

Η ΠΛΗΜΜΥΡΙΔΑ ΤΗΣ ΟΥΡΑΝΙΑΣ ΧΑΡΑΣ

Ρωμ. 11/33-34: «*Ω βάθος πλούτου και σοφίας και γνώσεως Θεού! πόσον ανεξερεύνητοι είναι αι κρίσεις αυτού, και ανεξιχνίαστοι αι οδοί αυτού!*».

Η ΤΑΠΕΙΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ

Α΄ Κορ.13/9-10: «*Διότι κατά μέρος γνώσκομεν, και κατά μέρος προφητεύομεν· όταν όμως έρθη το τέλειον, τότε το κατά μέρος θέλει καταργηθή*».

Αγαπητοί φίλοι, το έργο της σωτηρίας και της ηθικής αποκατάστασης των αμαρτωλών πραγματοποιήθηκε με ανεκτίμητο κόστος, Ρωμ.4/25: «*...όστις παρεδόθη διά τας αμαρτίας ημών και ανέστη διά την δικαίωσιν ημών*». Στο χέρι του καθενός είναι πλέον να θελήσει διά πίστεως να αποδεχθεί την πρόσκληση της σωτηρίας. Η καρδιά του Θεού χτυπάει και αναμένει, Β΄ Κορ.6/2: «*...ιδού τώρα καιρός ευπρόσδεκτος, ιδού τώρα ημέρα σωτηρίας*».

Ως ελεύθερα και ηθική προσωπικότης ο άνθρωπος καλείται να καταθέσει στο ιλαστήριο του Γολγοθά τη στέρεη και αμετακίνητη απόφασή του, να εκλέξει και να πορευθεί την αγαθήν οδόν, και όχι την οδόν του κακού και της αιώνιας απώλειας.

Ιωάννης Γρίζος

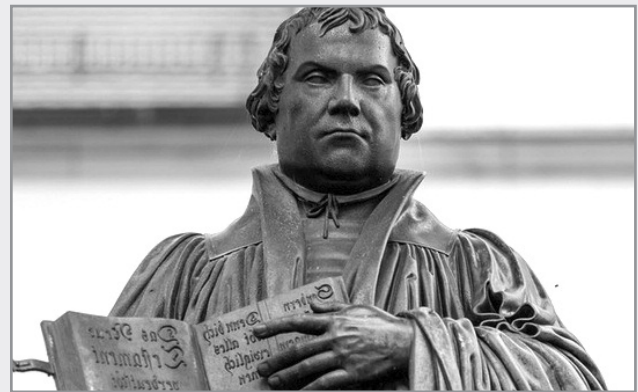
«ΥΜΙΝ»

Η μικρή λέξη «υμίν» θάπρεπε να μας γεμίζει με ιδιαίτερη χαρά. Σε ποιους απευθύνεται; Σε ανθρώπους! Και φυσικά, όχι σε έναν και δύο, αλλά προς όλο τον λαό! Μήπως αρνούμαστε και επιμένουμε, αμφιβάλλοντας για τη Χάρη του Θεού; Μήπως νομίζουμε ότι τη χαρά της σωτηρίας μπορεί να την είχαν μόνο οι απόστολοι; Μόνο ο Παύλος, ο Πέτρος αλλά όχι εμείς;

Ίσως σκεφτεί κανείς ότι είναι ένας δυστυχημένος αμαρτωλός, ώστε ο καθαρός και πολύτιμος θησαυρός δεν μπορεί να έχει σχέση μ' αυτόν.

Αν σκέφτεσαι έτσι, τότε θα πρέπει να ρωτήσεις: «*Για ποιον ήλθε ο Λυτρωτής;*».

Αν ήθελε να βοηθήσει μια άλλη κτίση, θα έπαιρνε τη φύση εκείνης. Αλλά έγινε όμοιος με υιόν ανθρώπου. Οι άγγελοι δεν χρειάζονται τη σωτηρία Του, οι δαίμονες δεν τον θέλουν. Εμείς

έχουμε την ανάγκη Του και για χάρη μας έγινε άνθρωπος. Γι' αυτό ανήκει σε μας τους ανθρώπους.

Ας δεχθούμε λοιπόν με χαρά ό,τι μας λένε οι άγγελοι: «**Εγεννήθη υμίν σωτήρ**». Δεν είναι μεγάλο και θαυμάσιο το ότι ένας άγγελος απ' τον ουρανό φέρνει στους ανθρώπους τέτοιο νέο; Και μετά, πόσες χιλιάδες άγγελοι, χαρούμενοι, έρχονται να μας κηρύξουν μια τέτοια χάρη για να την δεχθούμε με ανοιχτή καρδιά!

Μαρτίνος Λούθηρος (1483-1546)

Τα όρνεα

Ακολουθώντας τη διήγηση του πρώτου βιβλίου της Αγίας Γραφής, φτάνουμε στα εξής γεγονότα που περιγράφονται στο κεφάλαιο 14:

- Γίνεται πόλεμος στην περιοχή εγγύς της κατοικίας του Άβραμ, με αποτέλεσμα ο Λωτ να αιχμαλωτιστεί χωρίς να έχει συμμετάσχει σε αυτόν.
- Ο Άβραμ εξοπλίζει 318 δούλους του και διεξάγει επιδρομή εναντίον όσων είχαν αιχμαλωτίσει τον ανιψιό του και επικρατεί.
- Ο βασιλιάς των Σοδόμων προσφέρει από τα υπάρχοντά του στον Άβραμ και εκείνος αρνείται να τα δεχθεί.

Κεφάλαιο 15

1 Ύστερα από τα πράγματα αυτά, έγινε λόγος τού Κυρίου στον Άβραμ, σε όραμα, λέγοντας: Μη φοβάσαι, Άβραμ· εγώ είμαι ο υπερασπιστής σου· ο μισός σου θα είναι υπερβολικά μεγάλος.

Ο Κύριος σπεύδει να εμψυχώσει και να καθησυχάσει τον δούλο του διότι η επιδρομή του εναντίον των εχθρών τον έχει εμπλέξει σε εμπόλεμη κατάσταση. Επιπλέον, ο Κύριος ευδοκεί επάνω στον Άβραμ, μετά την άρνησή του στα πλούτη του βασιλιά των Σοδόμων. Ο Κύριος όταν δει ότι εμπιστευόμαστε Αυτόν και δεν βασιζόμαστε στα εγκόσμια υλικά αγαθά σπεύδει να μας ενθαρρύνει και να μας ευλογήσει.

Ωστόσο στα επόμενα εδάφια, ο Άβραμ εκφράζει το παράπονο και την ανησυχία του στον Θεό:

2 Και ο Άβραμ είπε: Δέσποτα Κύριε, τι θα μου δώσεις, ενώ απέρχομαι άτεκνος, και ο κληρονόμος του σπιτιού μου είναι αυτός ο Ελιέξερ από τη Δαμασκό;

Ο Άβραμ είχε χάσει την ελπίδα του για έναν φυσικό απόγονο και ρωτά τον Θεό, μήπως τελικά θα τον κληρονομήσει ο υπηρέτης του, ο Ελιέξερ από τη Δαμασκό. Ο Κύριος όμως το αποκλείει κατηγορηματικά, λέγοντάς του ότι θα τον κληρονομήσει αυτός που θα βγει από τα σπλάγγνα του. Μάλιστα λέει στον Άβραμ ότι το σπέρμα του θα είναι αναρίθμητο σαν τα αστέρια του ουρανού.

Στο εδάφιο 6 έχουμε κάτι εξαιρετικά σημαντικό που μας επισημαίνει ο Λόγος Του Θεού:

6 Και πίστεψε στον Κύριο· και λογαριάστηκε σ' αυτόν για δικαιοσύνη.

Ο Άβραμ δικαιώνεται εκ πίστεως αρκετά χρόνια πριν ο Θεός τον μετονομάσει σε Αβραάμ και πριν κάνει την περιτομή.

Στη συνέχεια ο Θεός υπόσχεται στον Άβραμ ότι θα του δώσει τη γη όπου κατοικούσε εκείνη τη στιγμή για κληρονομιά. Όμως ο Άβραμ ζητά πάλι διαβεβαιώσεις από τον Θεό. Ο Κύριος τότε για να τον βεβαιώσει εκ νέου για την πιστότητά του, τον διατάζει να πάρει από μια δάμαλη, μια κατσίκα, ένα αρσενικό κριάρι, όλα τριών χρόνων. Επιπλέον μια τρυγόνα και ένα περιστέρι, να τα σχίσει στο μέσον, τοποθετώντας κάθε μισό κομμάτι αντικριστά από το άλλο, σχηματίζοντας ένα διάδρομο με αυτά. Ήταν έθιμο της εποχής όταν γινόταν μια συμφωνία, η επισφράγιση της να γίνεται με το να διέρχονται οι συμφωνούντες ανάμεσα από τα χωρισμένα στη μέση ζώα, λέγοντας στο τέλος ότι: «αν δεν τηρήσω το δικό μου μέρος της συμφωνίας να πάθω ότι και αυτά τα ζώα», δηλαδή επί της ουσίας «να πεθάνω».

Ο Λόγος Του Θεού όμως, στο τέλος του εδαφίου 10, μας λέει ότι τα πτηνά [όρνεα (Ο΄)], ο Άβραμ δεν τα διχοτόμησε και η κατάληξη ήταν η εξής στο Γένεσις 15/11:

Μετάφραση των Εβδομήκοντα (Ο΄)

κατέβη δὲ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα, ἐπὶ τὰ διχοτομήματα αὐτῶν, καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς Ἄβραμ.

Μετάφραση Νεοφύτου Βάμβα

Κατέβησαν δὲ ὄρνεα ἐπὶ τὰ πτώματα, καὶ ὁ Ἄβραμ ἐδίωξεν αὐτά

Μεταφορά στη Δημοτική Σπύρου Φύλου (Εκδόσεις Πέργαμος)

καὶ κατέβηκαν τὰ ὄρνια ἐπάνω στα πτώματα, καὶ ὁ Ἄβραμ τα ἐδίωξε.

Διαπιστώσεις - Συμπεράσματα

- Ο Άβραμ δεν εκτέλεσε εντελώς αυτό που του είπε ο Θεός.
- Τα όρνεα που δεν διχοτόμησε, γύρισαν πίσω για να ακυρώσουν την επισφράγιση της συμφωνίας και την πραγματοποίηση της επαγγελίας του Θεού.
- Ο Άβραμ εγκαταστάθηκε - στρατοπέδευσε (συνεκάθισεν αὐτοῖς) ὅλη την ημέρα δίπλα στα διχοτομήματα για να διώχνει τα όρνεα που έρχονταν να κατασπαράξουν τα πτώματα και να ακυρώσουν την επικοινωνία του με τον Θεό.
- Ο Άβραμ περίμενε υπομονετικά την παρουσία του Κυρίου, διώχνοντας τα όρνεα.

Πνευματικά Μαθήματα

- Εκτελούμε τον Λόγο Του Θεού εντελώς.
- Ό,τι παραλείψουμε να εκτελέσουμε θα γυρίσει να εμποδίσει τη σχέση μας μαζί Του, ως «όρνεο» που έρχεται να κατασπαράξει την πίστη μας.
- Τα «όρνεα» πολλές φορές έρχονται στη ζωή μας, όταν επιχειρούμε να προάγουμε τη σχέση μας με τον Θεό, είτε ως περιστασμοί όταν μελετούμε το Λόγο Του Θεού, είτε ως άκαιρες σκέψεις όταν προσευχόμαστε και επικοινωνούμε μαζί Του.
- Τα «όρνεα» έρχονται για να εμποδίσουν την επικοινωνία μας με τον Θεό και να ακυρώσουν την πραγματοποίηση των επαγγελιών Του στη ζωή μας.
- Είμαστε υποχρεωμένοι, όπως ο Άβραμ, να διώχνουμε συνεχώς τα «όρνεα» μέχρι την παρουσία του Κυρίου.

Αποτέλεσμα

17 Και όταν ο ήλιος έδωσε και έγινε πυκνό σκοτάδι, ζάφνου, ένα καμίνι που κάπνιζε, και μια λαμπάδα φωτιάς, η οποία διαπέρασε ανάμεσα σε τούτα τα διχοτομημένα.

Ο Κύριος πέρασε με φωτιά μέσα από τα διχοτομημένα. Επισφράγισε την επαγγελία Του στον Άβραμ. Έτσι και σε εμάς, όταν μένουμε πιστοί μέχρι τέλους, διώχνοντας συνεχώς τα «όρνεα» που εμποδίζουν τη σχέση μας μαζί Του, ο Κύριος θα πραγματοποιήσει τις επαγγελίες Του. Αμήν.

Σαίρεν Κίρκεγκωρ (Søren ο άνθρωπος της άφατης λύπης

Ο Σαίρεν ή γνωστός στους πιο πολλούς ως Σόρεν Κίρκεγκωρ (1813-1855) υπήρξε Δανός θεολόγος και φιλόσοφος. Προσωπικότητα μοναδικού ενδιαφέροντος, λεπτότατης πνευματικής ευαισθησίας και βαθύτατης μόρφωσης. Για κάποιους αντιφατικός; Ίσως. Απρόβλεπτα συναισθηματικός μερικές φορές; Πιθανώς. Ψυχοσύνθεση, όμως, που ενεργεί ανατομία εξαιρετικής ευστοχίας της ανθρώπινης ψυχής, της λεγόμενης ψυχολογίας του βάθους.

Θεωρεί την αυτογνωσία απαραίτητη προϋπόθεση για να γνωρίσει ο άνθρωπος την αλήθεια. Η συναγωγή των ιδεών και απόψεών του πολλές φορές αποτελεί αποτέλεσμα του πολυδαίδαλου τούνελ του συναισθηματικού του κόσμου. Και είναι τόσο δυνατές που οικοδομούν μερικές φορές την αντιφατικότητα και την υπερβολή, καθώς τον οδηγούν σε τραγικά αδιέξοδα και λάθη, επηρεάζοντας και την προσωπική του ζωή. Ο βοσκός προβάτων και μετέπειτα εύρωστος οικονομικά υφασματέμπορος πατέρας του διεδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του.

Όμως ο Κίρκεγκωρ είναι σημαντικός. Όχι γιατί σπούδασε 9 χρόνια θεολογία, όχι γιατί έκανε λεπτή ανατομία στην ανθρώπινη ψυχή, αλλά γιατί διέσχισε τους λειμώνες της λύπης και της οδύνης χωρίς να χάσει την πίστη του προς το πρόσωπο του Ιησού Χριστού. Είδε να φεύγουν από τη ζωή διαδοχικά οι γονείς του και οι νέοι σε ηλικία 3 αδελφοί και 2 αδελφές του. Χτυπήματα που θα βύθιζαν στο έδαφος της βαθιάς κατάθλιψης και κλονισμού της πίστης τον ανθεκτικότερο μαχητή της. Στο ημερολόγιό του γράφει: «Nulla dies sine lacrima - καμιά μέρα δίχως δάκρυα».

Παρά ταύτα, συνεχιστές και φορέας του σωκρατικού πνεύματος και ιδεώδους, στέκεται στα πόδια του και συνεχίζει την αποστολή του.

Εμπνέει και μεταβιβάζει τις ιδέες του σε μια πλειάδα ανθρώπων του πνεύματος και της διάνοησης (K. Jaspers, M. Heidegger, G. Marcel, N.

Berdjaev, L. Schestow, P. N. Evdokimow).

Όμως δεν είναι αυτό μόνο το ανεκτίμητο επίτευγμα της πάλης του ενάντια σε κάθε είδος ψεύδους, κίβδηλου εκκλησιαστικού κομφορμισμού και στείρου δογματισμού. Αντιμάχεται τις λεγόμενες «θεολογικές αυθεντίες» που μετατρέπουν σε θλιβερή καρικατούρα τον Χριστό και καθιστούν νεκρό γράμμα το Βιβλικό μήνυμα της σταυρικής θυσίας για τη σωτηρία του ανθρώπου. Στο σημείο αυτό είναι αμείλικτος. Επτά χρόνια πριν τη μετακίνησή του στην ουράνια πατρίδα αναγνωρίζει βαθύτερα την προσωπική του αμαρτωλότητα και το γεγονός ότι ο Υιός υπήρξε ως άνθρωπος το θεωρεί ως αφετηρία του χριστιανισμού και της αιώνιας ευτυχίας.

Η ενανθρώπιση του Υιού του Θεού κατά τον Κίρκεγκωρ είναι ένα ιστορικό και μαρτυρημένο γεγονός. Αυτή η αποκάλυψη, απρόσιτη πολλές φορές στον άνθρωπο, γίνεται χαρμόσυνο βίωμα για τον Κίρκεγκωρ, το οποίο μπορεί να συμβεί στον καθένα. Αυτό επιτυγχάνεται διά της πίστεως που οδηγεί στη Λύτρωση και αντικαθιστά τον μηδενισμό (nihilismus) στον οποίο οδηγείται και δυστυχεί ο αμαρτωλός εξαιτίας της απόρριψης του ιστορικού έργου και προσώπου του Ιησού Χριστού.

Άρρωστος, έχοντας εργαστεί έργο ευαγγελιστού και έχοντας ολοκληρώσει εις το πλήρες τη διακονία του, αναχωρεί για την ουράνια πατρίδα σε ηλικία 42 ετών. Στο μήνμα του είχε ζητήσει να γραφούν τα εξής, από έναν ύμνο του Δανού ποιητή Μπρόρσον «Στερνές μου φύγετε στιγμές του πόνου καταλύτρες / το πρόσωπο το θεϊκό να ιδώ γλαυκού Ουρανού. / Στη ροδοστόλιστη αίθουσα του θείου απείρου / ν' αρχίσω αιώνιο σιγομίλημα με Εσένα, Υιέ Θεού».

Σε ένα μεστό ευαγγελιστικό μήνυμά του βασισμένο στην Α' Τιμ.3/16 ο Κίρκεγκωρ γράφει (αποσπάσματα):

Α' Τιμ.3/16): «Και αναντιρρήτως το μυστήριο της ευσεβείας είναι μέγα· ο Θεός εμφανερώθη εν

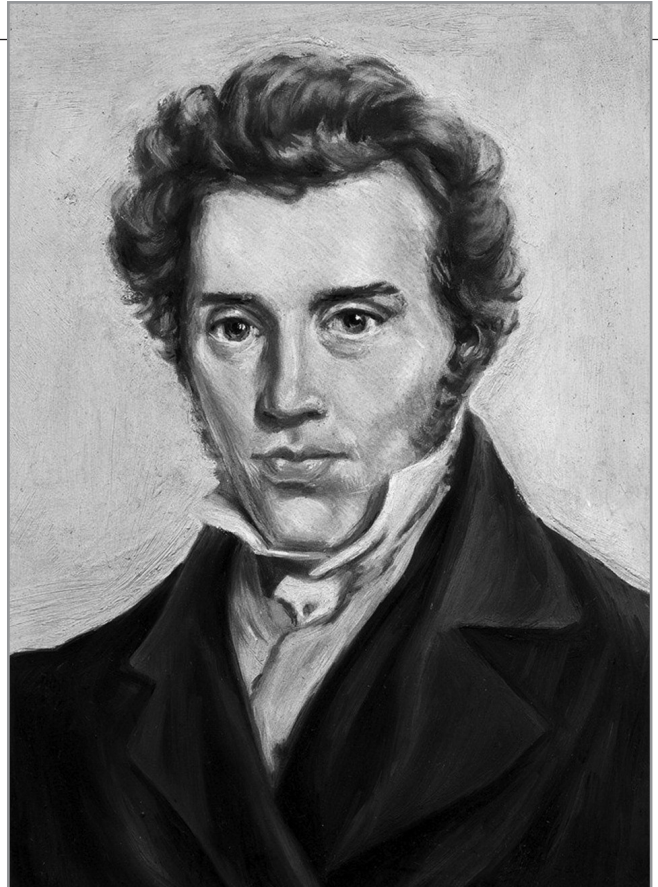
Kierkegaard) και της πίστης

σαρκί, εδικαιώθη εν Πνεύματι, εφάνη εις αγγέλους, εκηρύχθη εις τα έθνη, επιστεύθη εις τον κόσμον, ανελήφθη εν δόξη».

«Το ότι ο Θεός εφανερώθη εν σαρκί δεν αφορά εσένα αλλά Εκείνον. Ούτε σε αφορά ότι εδικαιώθη εν Πνεύματι, ήταν Εκείνος που δικαιώθηκε στο Πνεύμα. **Ήταν Εκείνος που εφάνη εις αγγέλους και εκηρύχθη εις τα έθνη. Ήταν Εκείνος που ανελήφθη εν δόξη. Όμως το επιστεύθη εν κόσμω**, αυτό αφορά εσένα και σε αφορά αποκλειστικά [...]

Με αυτή την περικοπή ο Παύλος διατυπώνει ένα ιστορικό γεγονός για τον Χριστό. Μέσα της όμως έχει βάλει κάτι που σε αφορά: **«επιστεύθη εν κόσμω»**. Τούτο υπονοεί ένα ερώτημα που απευθύνεται σε σένα: **«ΕΣΥ επίστεψες σ' Αυτόν;»**. Ο Παύλος δεν ρωτά δηκτικά αν πίστεψες, απαιτώντας μία απάντηση από σένα. Λέει μόνο μία φράση: **«επιστεύθη εν κόσμω»**. Έγκειται σε σένα και στη συνείδησή σου να απαντήσεις στον εαυτό σου. Όταν μια ερώτηση απευθύνεται στη συνείδησή σου, νιώθεις πως κάποιος σε ανακρίνει [...]. Το ερώτημα που πρέπει να υποβάλεις στον εαυτό σου: **«ΕΓΩ ΠΙΣΤΕΨΑ Σ' ΑΥΤΟΝ;»**. Όταν κάποιος σε ρωτά κάτι, μπορείς να τον ξεγελάσεις ή να του απαντήσεις θυμωμένα, με ποιο δικαίωμα σε ρωτά. Εδώ όμως δεν υπάρχει κανείς που σε ρωτά [...]. Το θέμα είναι πολύ σοβαρό. Τι μπορεί να είναι πιο σοβαρό από το αν εσύ πίστεψες;

Αντί να σπαταλάς τη σκέψη σου στην περιέργεια για την πίστη των άλλων, χάνεις τη δική σου συγκέντρωση, τον στοχασμό σου για να νιώσεις όλο το βάρος του ερωτήματος, που απευθύνεται, αναφέρεται και αφορά μόνο εσένα. Δεν μπορείς να γνωρίζεις τίποτα για την πίστη των άλλων. **Πόσοι πίστεψαν** είναι ιστορικό ερώτημα που αφορά την ιστορία, όμως η πίστη δεν είναι ιστορία. Το θέμα είναι: **εσύ πίστεψες;** Όποιος επαναλαμβάνει το **«επιστεύθη εν κόσμω»** δίχως να αναρωτιέται αν ο ίδιος πιστεύει, υστερεί πνευματικά. Είναι ανόητος εκείνος που, όταν τον

ρωτούν για τη δική του πίστη, μιλάει για την πίστη των άλλων.

Όμως εκείνος που, κατανοώντας το ερώτημα, λέει: «Εγώ πίστεψα σ' Αυτόν», μιλά προσωπικά. Αντί λοιπόν για το ιστορικό «επιστεύθη εν κόσμω» έχουμε το προσωπικό, όταν ο άνθρωπος λέει: **«ΕΓΩ ΠΙΣΤΕΨΑ Σ' ΑΥΤΟΝ»**. Παρέμεινε απλός, ώστε να αφιερώσει τη ζωή του δίχως περίσκεψη ή φλυαρία στην αλήθεια. «Αν Εκείνος μου το ζητήσει, θα τα αφήσω όλα για τη δική Του αγάπη. Ο Θεός που μεριμνά για όλα, δεν αφήνει ένα ψάρι να ζήσει εκεί όπου δεν βρίσκει αυτό που το τρέφει. Όπου υπάρχει τροφή, εκεί βρίσκεται και το ψάρι. Εφόσον ο Θεός δεν αφήνει το ψάρι να ζήσει εκεί που δεν βρίσκει τροφή, πιστεύεις ότι θα αφήνε στην άγνοια εκείνον που θέλει πραγματικά να πιστέψει;»

Οι προηγούμενες σκέψεις - ελάχιστες - μέσα σε όσες αφιέρωσε στον αγαπημένο του Κύριο Ιησού Χριστό, ο Κίρκεγκωρ, αποτελούν σταγόνα στον ωκεανό από το έργο του. Εμείς απ' την πλευρά μας μια πολύ μικρή υπογραφή θα βάλουμε: Πίστεψε στον Ιησού Χριστό και θα σωθείς εσύ και ο οίκος σου (Πράξ. 16/31).

Homo cogitans

ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΨΕΥΔΟΠΡΟΦΗΤΕΣ

Οι προφύτες είναι άνθρωποι που επιλέγει ο Θεός για να μεταφέρουν στον λαό Του τα μηνύματα που θέλει να τους δώσει. Υπάρχουν δύο ειδών προφύτες: Εκείνοι που λένε στους ανθρώπους ό,τι ακριβώς άκουσαν από τον Θεό και εκείνοι που αλλάζουν τα λόγια του Θεού σύμφωνα με τη δική τους θέληση, όπως ο γνωστός μας από την Αγία Γραφή προφύτες Βαλαάμ.

Σήμερα θα γνωρίσουμε τον Ανανία, που το όνομά του μεταφράζεται « Δώρο της χάρις του Θεού ή ο Θεός είναι προστάτης μου». Με το όνομα αυτό συναντάμε 19 άτομα μέσα στον Λόγο του Θεού, άλλοι από τους οποίους χαιρούν εύφημης μνείας και άλλοι όχι. Σας θυμίζω τον Ανανία, τον οποίο έστειλε ο Θεός στον απόστολο Παύλο στην αρχή της πίστης του για να τον οδηγήσει και να τον θεραπεύσει (Πράξ. 9/10-19), και από την άλλη πλευρά τον Ανανία, τον σύζυγο της Σαπφείρας, που απέκρυψε το αντίτιμο του κτήματος και κράτησε κάποια από τα χρήματα για τον εαυτό του (Πράξ. 5/1-2).

Για τον Ανανία όμως που θα μελετήσουμε, δεν υπάρχουν αρκετά στοιχεία από τον Λόγο του Θεού για τη ζωή και τη δράση του. Ό,τι ξέρουμε γι' αυτόν αναφέρεται στο κεφ. 28 του Ιερεμία. Πρόκειται πάντως για έναν ψευδοπροφήτη, που ζήτησε και φθονούσε τον Ιερεμία, επειδή ο Θεός τον διάλεξε αντί για κείνον και γι' αυτό τον λόγο προφήτευε με λόγους ψευδείς. Είναι γνωστό πως η ζήλοφθονία μπορεί να οδηγήσει τον άνθρωπο ακόμα και στο φοβερότερο έγκλημα, στον φόνο. Το δεύτερο στοιχείο που χαρακτήριζε τον συγκεκριμένο Ανανία ήταν η επιδίωξή του να αρέσει στον βασιλιά, γι' αυτό φρόντιζε να προφητεύει ό,τι άρεσε στον βασιλιά. Ο Λόγος του Θεού, όμως, μας προειδοποιεί: «*Μη αγαπάτε τον κόσμο μηδέ τα εν τω κόσμω. Εάν τις αγαπά τον κόσμο, η αγάπη του Πατρός δεν είναι εν αυτώ*», (Α' Ιωάν. 2/15). Το τρίτο στοιχείο είναι η ατομική προβολή, πράγμα που ο Ανανίας επιδίωκε. Κι άλλο μεγάλο λάθος σύμφωνα με την Αγία Γραφή, όπου βλέπουμε τον απ. Παύλο να λέει: «*Μάλιστα δε και νομίζω τα πάντα ότι είναι ζημία διά το έξοχον της γνώσεως του Ιησού Χριστού του Κυρίου μου· διά τον οποίον εξημιώθη τα πάντα, και λογίζομαι ότι είναι σκύβαλα, διά να κερδήσω τον Χριστόν*», (Φιλιπ.3/8). Επίσης ο Ανανίας ήθελε να πολεμήσει τον Ιερεμία, εφόσον δεν μπορούσε να τον φτάσει.

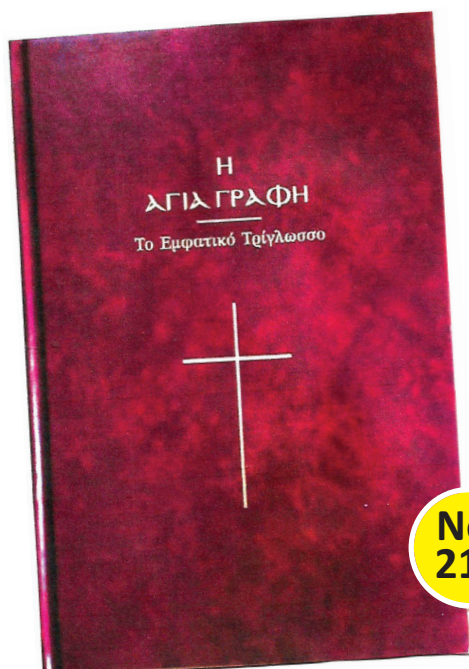
Δυστυχώς αυτή είναι μια τακτική που τη βλέπουμε ακόμα και μέσα στην Εκκλησία του Χριστού. Υπάρχουν κάποιοι Χριστιανοί που, επειδή αδυνατούν να υπερυψωθούν μέσα στον κόσμο όπου ο ανταγωνισμός είναι σκληρός, βρίσκουν πρόσφορο έδαφος μέσα στην Εκκλησία και πολεμούν για να υποτιμήσουν την αξία άλλων αδελφών, έτσι ώστε να φανούν μεγάλοι οι ίδιοι.

Ξεκινούν όμως την άποψη του Θεού που διαβάζουμε στην επιστολή προς Γαλάτας 6/3: «*Διότι εάν τις νομίζει ότι είναι τι, ενώ είναι μηδέν, εαυτόν εξαπατά*». Αυτός ήταν λοιπόν ο Ανανίας και το τέλος του τραγικό, διότι είναι φοβερό να πέσει κάποιος σε χέρια Θεού ζώντος. «*Και απέθανεν Ανανίας ο προφύτες εν εκείνω τω έτει, τον έβδομον μήνα*» (Ιερ.28/17).

Από την άλλη πλευρά ο Ιερεμίας (από τη λέξη «ιερός»), με πνεύμα αληθινής ταπεινώσης ενώπιον του Θεού, «*εγώ είμαι ένα παιδίον*» (Ιερ. 1/6), όμως με τη δύναμη της υπόσχεσης του Κυρίου «*Εγώ θα είμαι μαζί σου να σε ελευθερώσω*» (Ιερ. 1/8). Με πνεύμα αφιέρωσης και υποταγής στον Κύριο, αληθινός προφύτες του Θεού, στάθηκε στο ύψος των περιστάσεων, αντιστάθηκε με τη δύναμη του Θεού σε βασιλιάδες και ψευδοπροφύτες, διώχτηκε ανελέητα, τον έριξαν στον βόρβορο, θέλησαν να τον θανατώσουν, αλλά ο Κύριος τον φύλαξε. Επέζησε ενώ οι βασιλιάδες και οι ψευδοπροφύτες αφανίστηκαν.

Αλήθεια, είναι άραγε εύκολο να είναι κανείς δούλος Χριστού; Το Ευαγγέλιο της αλήθειας ανά τους αιώνες είχε βαρύ κόστος. «*Οι θέλοντες να ζώσιν ευσεβώς εν Χριστώ Ιησού θέλουσι διωχθεί*» (Β' Τιμ.3/12) και «*Εάν εμέ εδίωξαν και σας θέλουσι διώξει*» (Ιωάν.15/20). Πλην όμως, τι λέγει ο Παύλος για αυτό; «*αληθιά διά τους παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οίτινες παρεισήθηον, διά να κατασκοπεύσωσι την ελευθερίαν ημών την οποίαν έχομεν εν Χριστώ Ιησού, διά να μας καταδοιμώσωσιν· εις τους οποίους ουδέ προς ώραν υπεχωρήσαμεν υποτασσόμενοι, διά να διαμείνη εις εσάς η αληθία του Ευαγγελίου*» (Γαλ.2/4-5). Δυστυχώς έχει επικρατήσει το Ευαγγέλιο της συμβιβαστικότητας, της δήθεν αγάπης, της δήθεν αλήθειας, της δήθεν συγχωρητικότητας, του «δεν πειράζει», ένα άλλο δηλαδή Ευαγγέλιο. Ο Ιερεμίας μεταφέρει στον λαό τα λόγια του Θεού και ανατρέπει την προφητεία του Ανανία, «*αντί τον ξύθινο ζυγό, σιδερένιο θα βάβω στον τράχηλό σας, σίει ο Κύριος*» (Ιερ.28/14-15). Το ίδιο ισχύει και για τους ανθρώπους στις μέρες μας και μόνον «*ο υπομείνας έως τέλους θέλει σωθεί*» (Ματθ. 24/13). Οι υποσχέσεις όμως του Κυρίου μας μένουν πάντα αναλλοίωτες καθώς μας λέγει: «*...τα πρόβατα τα εμά ακούουσι την φωνήν μου, και εγώ γνωρίζω αυτά· και με ακοιουθούν. Και εγώ δίδω εις αυτά ζωήν αιώνιον· και δεν θέλουσιν αποστειθή εις τον αιώνα, και ουδείς θέλει αρπάσει αυτά εκ της χειρός μου*» (Ιωάν. 10/27-28) και «*Εγώ είμαι η άμπελος, σεις τα κτήματα· ο μένων εν εμοί, και εγώ εν αυτώ, ούτος φέρει καρπόν πολλόν...*» (Ιωάν.15/5). Μακάρι να κρατήσουμε γερά τις υποσχέσεις του Κυρίου μας και να μείνουμε μέχρι τέλους νικητές της πίστης.

Αλέξανδρος Πεπονάκης

No. 211
Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ
ΤΟ ΕΜΦΑΤΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ

ΣΚΛΗΡΟ ΔΕΣΙΜΟ
Πολύ μεγάλο σχήμα,
28 x 19 cm

Σελίδες 1700

No. 211

No. 212
Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ
ΤΟ ΕΜΦΑΤΙΚΟ
ΤΡΙΓΩΝΟ

ΧΡΥΣΟΔΕΤΗ ΕΚΔΟΣΗ
Πολύ μεγάλο σχήμα, 28 x 19 cm

Σελίδες 1700

No. 212

- **Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ:** Εβδομήκοντα, Βάμβας, Φίλος, με παρεμβάσεις Λούβαρν - Χαστούπν.
- **Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ:** Αρχαίο κείμενο Stephanus, αρχαίο Βυζαντινό κείμενο, Βάμβας, Φίλος, με παρεμβάσεις του Κριτικού Κειμένου των Nestle / Aland.

Συγκριτική παρουσίαση των κειμένων της Αγίας Γραφής, της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης, με τις κυριότερες μεταφράσεις τους στα Ελληνικά. Για την Παλαιά Διαθήκη οι διαφορές μεταξύ Βάμβα / Φίλου και Εβδομήκοντα με παρέμβαση και της μετάφρασης των Λούβαρν / Χαστούπν (π.χ. Δευτ. 22/5, Ιερ. 17/9, Αμώς 3/3), για δε τις διαφορές στην Καινή Διαθήκη μεταξύ του Βάμβα / Φίλου / κείμενο Stephanus και του αρχαίου Βυζαντινού κειμένου, με ανάλογη παρέμβαση και του Κριτικού Κειμένου των Nestle / Aland (π.χ. 1 Ιωάν. 5/7,8).

Το «**Ελεύθερο ΒΗΜΑ**» ευχαριστεί όλους τους αδελφούς και αδελφές, καθώς και εκείνες τις Ελεύθερες Ευαγγελικές Εκκλησίες του εσωτερικού και εξωτερικού, που συνεισέφεραν οικονομικά για τις ανάγκες του περιοδικού.

Επίσης, γνωστοποιεί σε εκκλησίες και φίλους που επιθυμούν να λαμβάνουν το «**Ελεύθερο ΒΗΜΑ**» ότι μπορούν να το ζητήσουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

giannisgrizos@yahoo.com ή στη διεύθυνση:

Ιωάννης Γρίζος, Παπαδιαμαντοπούλου 168, Τ.Κ. 15773, Ζωγράφου

Ερώτηση:
**Τι κάνεις αν είσαι 96 χρονών,
χήρος, και βρίσκεσαι σε γηροκομείο
μέσα σε μια πανδημία;**

Απάντηση: Φυτεύεις μια εκκλησία (φυσικά!)

Όταν έπεσε ο Πήτερ Γκριν (Peter Green), αναγκάστηκε να κάνει αντικατάσταση ισχίου και να μπει σε γηροκομείο. Δεν σχεδίαζε όμως να πάρει σύνταξη από τη Βασιλεία του Θεού.

Ο Πήτερ - 96 ετών - ο οποίος αργότερα πέθανε από Covid-19, συνέχισε να κάνει αυτό που είχε κάνει στο μεγαλύτερο μέρος της ζωής του: να εργάζεται ως ιεραπόστολος και να μιλάει στους ανθρώπους για τον Χριστό. Ο φίλος του, ο William Cutting λέει: «Σε ηλικία 96 ετών, χήρος, πήρε από τα χέρια του Θεού μια καινούργια διακονία. Μετά το ατύχημα και την αντικατάσταση ισχίου το 2019, μετακόμισε σε ένα γηροκομείο στο Surrey. Λόγω κορωνοϊού, αναγκαζόταν να περιοριστεί, αβηλά σύντομα, με τη βοήθεια ενός άβηλου τρόφιμου και του γιου του, του Τζον, άρχισε να ετοιμάζει ένα εβδομαδιαίο φυηλάδιο που αγαπήθηκε από αρκετούς τροφίμους και τους φροντιστές τους.

Όταν το φλοκντάουν χαλάρωσε, ο Πήτερ άρχισε μια Κυριακάτικη σύναξη με ύμνους που έψελναν οι τρόφιμοι με συνοδεία μουσικής προερχόμενη από ένα CD. Μαζεύονταν από 12 έως 25 άτομα. Πράγματι φύτεψε μια εκκλησία στο Γηροκομείο τον τελευταίο χρόνο της ζωής του!»

Στο τελευταίο του Χριστουγεννιάτικο γράμμα, ο Πήτερ έγραψε: «Εγώ και' ουσίαν ο ιερέας του ιδρύματος». Θυμόταν τα λόγια του Παύλου στην προς Φιλιππησίους 1/12, όπου ο απόστολος, αναφερόμενος στη φυλάκισή του, γράφει: «Θέλω να ξέρετε [...] ότι αυτά που μου συνέβησαν συνέτρεξαν περισσότερο σε πρόοδο του ευαγγελίου».

Όταν ήταν νέος, ο Πήτερ εργαζόταν στην Ιατρική Ιεραποστολική Εταιρεία του Εδιμβούργου. Υπηρετούσε μαζί με τη γυναίκα του, την Hope, (η οποία έφυγε πριν από αυτόν για την ουράνια πατρίδα), στην Ναζαρέτ, την Γάζα, την Χεβρώνα, και ύστερα στην Κέννα. Όταν γύρισε στην Βρετανία, το 1974, εργαζόταν στο ιατρικό πεδίο. Ήταν επίσης Γενικός Γραμματέας – με μερική απασχόληση – του Ιατρικού Ιεραποστολικού Συνδέσμου στο Λονδίνο. Τον Ιανουάριο του 2021 ασθένησε απ' τον Covid-19 και έφυγε για τον ουρανό.